

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 24. jūlijā
(OR. en)

12126/23

LIMITE

COMAR 32
JUR 464
COJUR 40
ENV 887

**Starpiestāžu lieta:
2023/0204(NLE)**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerāļsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	ST 11325/23 ADD 1
Temats:	Nolīgums, kas saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju izstrādāts par jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas

Pielikumā ir pievienots 2023. gada 19. jūnijā pieņemtais un tehnisku iemeslu dēļ atkārtoti izdots Nolīgums, kas saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju izstrādāts par jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas ([A/CONF.232/2023/4](#)).

Ģenerālā asambleja

Izpl.: vispārīga
2023. gada 19. jūnijs

Orģināls: angļu valodā

**Starptautisku konference par starptautisku juridiski
saistošu instrumentu attiecībā uz jūras bioloģiskās
daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu
izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu
jurisdikcijas, izstrādi saskaņā ar Apvienoto Nāciju
Organizācijas Jūras tiesību konvenciju**

Atsākta piektā sesija

Ņujorka, 2023. gada 19. un 20. jūnijs

**Nolģums, saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas
Jūras tiesību konvenciju, par jūras bioloģiskās
daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu
teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas**

PREAMBULA

Šā nolīguma Puses,

atgādinot relevantos Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982. gada 10. decembra Jūras tiesību konvencijas noteikumus, kas ietver pienākumu aizsargāt un saglabāt jūras vidi,

uzsverot vajadzību respektēt konvencijā noteikto tiesību, pienākumu un interešu līdzsvaru,

atzīstot vajadzību saskanīgi un sadarbīgi risināt bioloģiskās daudzveidības zuduma un okeāna ekosistēmu degradācijas problēmu, ko izraisa it īpaši klimata pārmaiņu ietekme uz jūras ekosistēmām, piemēram, sasilšana un okeānu atskābekļošanās, kā arī okeānu paskābināšanās, piesārņošana, ieskaitot piesārņošanu ar plastmasu, un neilgtspējīga izmantošana,

apzinoties, ka ir vajadzīgs visaptverošs globāls režīms konvencijas satvarā, lai sekmīgāk risinātu jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas jautājumus teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas,

atzīstot, ka ir svarīgi palīdzēt veidot godīgu un taisnīgu starptautisko ekonomisko kārtību, kurā ņemtas vērā visas cilvēces intereses un vajadzības un jo sevišķi attīstības valstu – gan piekrastes valstu, gan valstu, kurām nav izejas uz jūru – īpašās intereses un vajadzības,

atzīstot arī to, ka attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, ir būtiski sniegt atbalstu, veidojot spējas un izstrādājot un nododot jūras tehnoloģijas, lai sasniegtu jūras biodaudzveidības saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas mērķus teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas,

atgādinot Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām,

apstiprinot, ka neviens šā nolīguma elements nav interpretējams kā tāds, kas mazina vai anulē pirmiedzīvotāju tautu esošās tiesības, arī tās, kas izklāstītas Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām, vai attiecīgā gadījumā vietējo kopienu esošās tiesības,

atzīstot konvencijā noteikto pienākumu, ciktāl praktiski iespējams, novērtēt valsts jurisdikcijā vai kontrolē esošu darbību iespējamo ietekmi uz jūras vidi, ja valstij ir pamatots iemesls uzskatīt, ka šādas darbības var radīt būtisku jūras vides piesārņojumu vai būtiskas un kaitīgas izmaiņas jūras vidē,

paturot prātā konvencijā noteikto pienākumu veikt visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka piesārņojums, kas rodas negadījumu vai darbību rezultātā, neizplatās ārpus teritorijām, kurās saskaņā ar konvenciju tiek īstenotas suverēnās tiesības,

vēloties teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, pašreizējo un nākamo paaudžu vārdā rīkoties “okeāna sargu” lomā, aizsargājot jūras vidi, rūpējoties par to un nodrošinot tās atbildīgu izmantošanu, uzturot okeāna ekosistēmu integritāti un saglabājot biodaudzveidībai piemītošo vērtību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas,

atzīstot, ka digitālās sekvenču informācijas par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās ģenerēšana, piekļuve tai un tās

izmantošana, kā arī godīga un taisnīga no tās izmantošanas gūto ieguvumu sadale veicina pētniecību un inovāciju un šā nolīguma vispārīgā mērķa sasniegšanu,

ievērojot visu valstu suverenitāti, teritoriālo integritāti un politisko neatkarību,

atgādinot, ka to valstu un organizāciju juridisko statusu, kas nav konvencijas vai citu saistītu nolīgumu puses, reglamentē starptautisko līgumu tiesību normas,

turklāt atgādinot, ka saskaņā ar konvencijā noteikto valstis ir atbildīgas par savu starptautisko saistību izpildi attiecībā uz jūras vides aizsardzību un saglabāšanu un var tikt sauktas pie atbildības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām,

apņēmušās sasniegt ilgtspējīgu attīstību,

tiecoties panākt vispārēju līdzdalību,

ir vienojušās šādi.

I DAĻA VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants Lietotie termini

Šajā nolīgumā:

- 1) “teritorijai specifisks pārvaldības rīks” ir instruments, arī aizsargājamā jūras teritorija, kurš attiecas uz ģeogrāfiski noteiktu teritoriju un ar kuru pārvalda vienu vai vairākas nozares vai darbības nolūkā sasniegt konkrētus saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas mērķus saskaņā ar šo nolīgumu;
- 2) “teritorijas, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas” ir atklātā jūra un Rajons;
- 3) “biotehnoloģija” ir jebkurš tehnoloģisks pielietojums, kas izmanto bioloģiskas sistēmas, dzīvus organismus vai to derivātus, lai radītu vai pārveidotu produktus vai procesus noteiktā nolūkā;
- 4) “*in situ* vākšana” attiecībā uz jūras ģenētiskajiem resursiem ir jūras ģenētisko resursu vākšana vai paraugu ņemšana teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;
- 5) “konvencija” ir Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982. gada 10. decembra Jūras tiesību konvencija;
- 6) “kumulatīvā ietekme” ir kopīga un inkrementāla ietekme, ko rada dažādas darbības, tajā skaitā zināmas iepriekš veiktas un pašlaik veiktas un pamatoti paredzamas darbības, vai līdzīgu darbību atkārtotā laika gaitā, kā arī klimata pārmaiņu, okeānu paskābināšanās un saistītās ietekmes sekas;
- 7) “ietekmes uz vidi novērtēšana” ir process, kura mērķis ir noteikt un izvērtēt kādas darbības iespējamo ietekmi, lai sagādātu lēmumu pieņemšanai noderīgu informāciju;
- 8) “jūras ģenētiskie resursi” ir jebkurš jūras augu, dzīvnieku, mikroorganismu vai citas izcelsmes materiāls, kas satur iedzimtības funkcionālās vienības ar faktisku vai potenciālu vērtību;
- 9) “aizsargājamā jūras teritorija” ir ģeogrāfiski noteikta jūras teritorija, kura ir izraudzīta un tiek pārvaldīta, lai sasniegtu konkrētus biodaudzveidības saglabāšanas ilgtermiņa mērķus, un kurā vajadzības gadījumā var atļaut ilgtspējīgu izmantošanu, ja tā ir saderīga ar saglabāšanas mērķiem;

10) “jūras tehnoloģijas” cita starpā ietver lietotājam draudzīgā formā sniegtu informāciju un datus par jūras zinātnēm un ar tām saistītām jūras operācijām un pakalpojumiem; rokasgrāmatas, vadlīnijas, kritērijus, standartus un atsaucis materiālus; paraugu ņemšanas un ar metodiku saistītu aprīkojumu; novērošanas iekārtas un aprīkojumu *in situ* un laboratorijā veiktiem novērojumiem, analizēm un eksperimentiem; datorus un datoru programmatūru, ieskaitot modeļus un modelēšanas metodes; saistītās biotehnoloģijas; kompetenci, zināšanas, prasmes, tehnisko, zinātnisko un juridisko zinātību un analītiskās metodes, kas saistītas ar jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu;

11) “Puse” ir valsts vai reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, kura piekritusi uzņemties saistības, ko uzliek šis nolīgums, un attiecībā uz kuru šis nolīgums ir spēkā;

12) “reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija” ir organizācija, kuru veido suverēnas konkrēta reģiona valstis un kurai tās dalībvalstis ir nodevušas kompetenci jautājumos, ko reglamentē šis nolīgums, un kura saskaņā ar organizācijas iekšējām procedūrām ir pienācīgi pilnvarota parakstīt, ratificēt, apstiprināt, pieņemt šo nolīgumu vai tam pievienoties;

13) “ilgtspējīga izmantošana” ir biodaudzveidības elementu izmantošana tādā veidā un apmērā, kas ilgtermiņā nenoved pie biodaudzveidības samazināšanās un tādējādi saglabā tās spēju nodrošināt tagadējo un nākamo paaudžu vajadzības un ieceres;

14) “jūras ģenētisko resursu izmantošana” ir ar jūras ģenētisko resursu ģenētisko un/vai bioķīmisko sastāvu saistīta pētniecība un izstrāde, kurai izmanto arī biotehnoloģiju, kas definēta šā panta 3. punktā.

2. pants

Vispārīgais mērķis

Šā nolīguma mērķis ir, rezultatīvi īstenojot attiecīgos konvencijas noteikumus un turpinot starptautisko sadarbību un koordināciju, patlaban un ilgtermiņā nodrošināt jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

3. pants

Piemērošanas joma

Šo nolīgumu piemēro teritorijām, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

4. pants

Izņēmumi

Šo nolīgumu nepiemēro karakuģiem, militārajiem gaisa kuģiem un kara flotes palīgkuģiem. Izņemot II daļu, šo nolīgumu nepiemēro citiem kuģiem un gaisa kuģiem, kas pieder kādai Pusei vai ko Puse ekspluatē un pagaidām izmanto tikai nekomerciālā valdības dienestā. Tomēr katra Puse, pieņemot atbilstošus pasākumus, kas nepasliktina šādu tās īpašumā vai lietošanā esošo kuģu vai gaisa kuģu darbības vai ekspluatācijas iespējas, nodrošina, ka šādi kuģi vai gaisa kuģi darbojas saskaņā ar šo nolīgumu, ciktāl tas ir saprātīgi un praktiski iespējams.

5. pants

Saistība starp šo nolīgumu un konvenciju un attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem, kā arī attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām

1. Šo nolīgumu interpretē un piemēro konvencijas kontekstā un ar to saskanīgā veidā. Nekas šajā nolīgumā neskar konvencijā noteiktās valstu tiesības, jurisdikciju un pienākumus, arī attiecībā uz ekskluzīvo ekonomisko zonu un kontinentālo šelfu 200 jūras jūdžu robežās un aiz tās.
2. Šo nolīgumu interpretē un piemēro tā, ka tas nekaitē attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām, un tā, ka tas veicina saskaņotību un koordināciju ar minētajiem instrumentiem, satvariem un struktūrām.
3. To valstu juridisko statusu attiecībā uz minētajiem instrumentiem, kuras nav konvencijas vai citu saistītu nolīgumu puses, šis nolīgums neietekmē.

6. pants

Neskaršanas noteikums

Šis nolīgums, tajā skaitā jebkurš Pušu konferences vai jebkuras tās palīgstruktūras lēmums vai ieteikums, kā arī jebkura rīcība, pasākumi vai darbības, kas veikti, pamatojoties uz to, neskar suverenitāti, suverēnās tiesības un jurisdikciju un nevar būt par pamatu, lai izvirzītu vai noliegtu jebkādas pretenzijas uz suverenitāti, suverēnajām tiesībām vai jurisdikciju, arī attiecībā uz jebkādiem ar tām saistītiem strīdiem.

7. pants

Vispārīgie principi un pieejas

Lai sasniegtu šā nolīguma mērķus, Puses ievēro šādus principus un pieejas:

- a) princips "piesārņotājs maksā";
- b) konvencijā noteiktais cilvēces kopīgā mantojuma princips;
- c) jūras zinātniskās pētniecības brīvība kopā ar citām brīvībām, ko iespējams īstenot atklātajā jūrā;
- d) taisnīguma princips un godīga un taisnīga ieguvumu sadale;
- e) piesardzības princips vai attiecīgā gadījumā piesardzīga pieeja;
- f) ekosistēmas pieeja;
- g) integrēta pieeja okeānu pārvaldībai;
- h) pieeja, kas uzlabo ekosistēmas izturētspēju, arī pret klimata pārmaiņu un okeānu paskābināšanās nelabvēlīgo ietekmi, kā arī saglabā un atjauno ekosistēmas integritāti, ieskaitot oglekļa aprites cikla uzturēšanas pakalpojumus, uz kuriem balstās okeāna loma klimata regulēšanā;
- i) labāko pieejamo zinātnes atziņu un zinātniskās informācijas izmantošana;
- j) pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu relevanto pārmantoto zināšanu izmantošana, ja tādas pieejamas;

k) ar pirmiedzīvotāju tautu vai attiecīgā gadījumā vietējo kopienu tiesībām saistīto savu attiecīgo pienākumu attiecīga ievērošana, veicināšana un ņemšana vērā, kad rīkojas, lai pievērstos jūras biodaudzveidības saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas jautājumiem teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;

l) kaitējuma vai apdraudējumu tieša vai netieša nepārņemšana no vienas teritorijas uz citu un viena veida piesārņojuma nepārvēršana citā, kad tiek veikti jūras vides piesārņojuma novēršanas, mazināšanas un kontroles pasākumi;

m) mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašo apstākļu pilnīga atzīšana;

n) attīstības valstu, kurām nav izejas uz jūru, īpašo interešu un vajadzību atzīšana.

8. pants

Starptautiskā sadarbība

1. Puses saskaņā ar šo nolīgumu sadarbojas, lai saglabātu un ilgtspējīgi izmantotu jūras biodaudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, cita starpā stiprinot un uzlabojot sadarbību ar attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām, kā arī veicinot to savstarpējo sadarbību nolūkā sasniegt šā nolīguma mērķus.

2. Puses, piedaloties lēmumu pieņemšanā saskaņā ar citiem attiecīgiem tiesību instrumentiem, satvariem vai globālās, reģionālās, apakšreģionālās vai nozariskās struktūrās, attiecīgi cenšas veicināt šā nolīguma mērķu sasniegšanu.

3. Lai atbalstītu šā nolīguma mērķu sasniegšanu, Puses veicina ar konvenciju saderīgu starptautisko sadarbību jūras zinātniskajā pētniecībā un jūras tehnoloģiju izstrādē un nodošanā.

II DAĻA

JŪRAS ĢENĒTISKIE RESŪRSI, ARĪ GODĪGA UN TAISNĪGA IEGUVUMU SADALE

9. pants

Mērķi

Šīs daļas mērķi ir šādi:

a) godīgi un taisnīgi sadalīt ieguvumus, kas izriet no darbībām, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, un kuru mērķis ir saglabāt un ilgtspējīgi izmantot jūras biodaudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;

b) veidot un attīstīt Pušu, jo īpaši attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses (jo sevišķi vismazāk attīstīto valstu, sauszemes ieskauto attīstības valstu, ģeogrāfiski nelabvēlīgā stāvoklī esošu valstu, mazo salu attīstības valstu, Āfrikas piekrastes valstu, arhipelāga valstu un attīstības valstu ar vidējiem ienākumiem), spējas veikt darbības, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās;

- c) kā būtisku ieguldījumu šā nolīguma īstenošanā radīt zināšanas, zinātnisko izpratni un tehnoloģiskās inovācijas, arī attīstot un veicot jūras zinātnisko pētniecību;
- d) izstrādāt un nodot jūras tehnoloģijas saskaņā ar šo nolīgumu.

10. pants Piemērošana

1. Šā nolīguma noteikumus piemēro darbībām, kas attiecas uz tādiem jūras ģenētiskajiem resursiem un tādu digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, kuri savākti un ģenerēti pēc tam, kad šis nolīgums stāties spēkā attiecībā uz konkrēto Pusi. Šā nolīguma noteikumus piemēro arī tādu jūras ģenētisko resursu un tādas digitālās sekvenču informācijas par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās izmantošanai, kas savākti vai ģenerēti pirms šā nolīguma stāšanās spēkā, ja vien Puse, parakstot, ratificējot, apstiprinot, pieņemot šo nolīgumu vai pievienojoties tam, rakstiski nepiemēro 70. pantā paredzēto izņēmumu.

2. Šīs daļas noteikumus nepiemēro:

- a) zvejai, ko reglamentē attiecīgās starptautiskās tiesības, un ar zveju saistītām darbībām; vai
- b) zivīm vai citiem dzīvajiem jūras resursiem, par kuriem ir zināms, ka tie ir iegūti, zvejojot vai veicot citas ar zveju saistītas darbības teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, izņemot gadījumus, kad šo zivju vai citu dzīvo jūras resursu izmantošanu reglamentē kā izmantošanu saskaņā ar šo daļu.

3. Šajā daļā noteiktos pienākumus nepiemēro Puses veiktām militārām darbībām, tajā skaitā militārām darbībām, ko veic valdības kuģi un gaisa kuģi, kuri iesaistīti nekomerciālā dienestā. Puses veiktām nemilitārām darbībām piemēro šajā daļā noteiktos pienākumus, kas attiecas uz jūras ģenētisko resursu un digitālās sekvenču informācijas par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās izmantošanu.

11. pants Darbības, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas

1. Darbības, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, var veikt visas Puses neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas un fiziskas vai juridiskas personas, kas ir Pušu jurisdikcijā. Minētās darbības veic saskaņā ar šo nolīgumu.

2. Puses veicina sadarbību visās darbībās, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās.

3. Jūras ģenētisko resursu *in situ* vākšanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, veic saskaņā ar konvenciju, pienācīgi ņemot vērā piekrastes valstu tiesības un leģitīmās intereses teritorijās, kas atrodas šo valstu jurisdikcijā, un pienācīgi ņemot vērā citu valstu intereses teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas. Šajā nolūkā Puses cenšas attiecīgi sadarboties, lai īstenotu šo

nolīgumu, arī izmantojot īpašu koordinācijas mehānisma darbības kārtību, kas noteikta saskaņā ar 51. pantu.

4. Neviena valsts nevar izvirzīt pretenzijas uz suverenitāti vai suverēnajām tiesībām attiecībā uz jūras ģenētiskajiem resursiem teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, vai īstenot tās. Šādas pretenzijas uz suverenitāti vai suverēnajām tiesībām vai to izmantošana netiek atzīta.

5. Jūras ģenētisko resursu *in situ* vākšana teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, nevar būt juridisks pamats nekādām pretenzijām nedz uz kādu jūras vides daļu, nedz uz tās resursiem.

6. Darbības, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un sekvenču digitālo informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, ir visu valstu interesēs un tiek veiktas visas cilvēces labā, jo īpaši nolūkā attīstīt cilvēces zinātniskās atziņas un sekmēt jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, īpaši ņemot vērā attīstības valstu intereses un vajadzības.

7. Darbības, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, veic tikai miermīlīgiem mērķiem.

12. pants

Paziņojums par darbībām, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un sekvenču digitālo informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās

1. Puses veic leģislatīvus, administratīvus vai politiskus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka koordinācijas mehānismam tiek paziņota informācija saskaņā ar šo daļu.

2. Sešus mēnešus vai pēc iespējas drīzāk pirms jūras ģenētisko resursu *in situ* vākšanas teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, koordinācijas mehānismam paziņo šādu informāciju:

a) vākšanas veids un mērķi, vajadzības gadījumā norādot arī visas programmas, kurās šāda vākšana ietilpst;

b) pētniecības priekšmets vai, ja zināms, jūras ģenētiskie resursi, kurus paredzēts pētīt vai vākt, un mērķi, kādiem šie resursi tiks vākti;

c) ģeogrāfiskie apgabali, kuros vākšana paredzēta;

d) kopsavilkums par vākšanas metodi un līdzekļiem, tajā skaitā kuģu vārds, tilpība, tips un klase, zinātniskais aprīkojums un/vai izmantotās pētījumu metodes;

e) informācija par citiem ieguldījumiem ierosinātajās galvenajās programmās;

f) paredzamais pētniecības kuģu pirmās ieešanas un galīgās iziešanas datums vai attiecīgā gadījumā aprīkojuma izvietošanas un izņemšanas datums;

g) sponsorējošās iestādes vai iestāžu nosaukums un par projektu atbildīgā persona;

h) iespējas visu valstu zinātniekiem, jo īpaši zinātniekiem no attīstības valstīm, iesaistīties projektā vai būt ar to asociētiem;

i) tas, cik lielā mērā uzskatāms, ka valstīm, kurām var būt vajadzīga tehniskā palīdzība un kuras var to pieprasīt (jo īpaši attīstības valstīm), vajadzētu būt iespējai piedalīties vai būt pārstāvētām projektā;

j) datu pārvaldības plāns, kas sagatavots saskaņā ar atvērtu un atbildīgu datu pārvaldību, ņemot vērā aktuālo starptautisko praksi.

3. Pēc 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas koordinācijas mehānisms automātiski ģenerē *BBNJ* ("jūras bioloģiskā daudzveidība teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas") standartizēto partijas identifikatoru.

4. Ja pirms plānotās resursu vākšanas koordinācijas mehānismam sniegtajā informācijā ir notikušas būtiskas izmaiņas, koordinācijas mehānismam saprātīgā termiņā un, ja praktiski iespējams, ne vēlāk kā līdz *in situ* vākšanas sākumam paziņo atjauninātu informāciju.

5. Puses nodrošina, ka tālāk uzskaitīto informāciju kopā ar *BBNJ* standartizēto partijas identifikatoru paziņo koordinācijas mehānismam, tiklīdz tā kļūst pieejama, bet ne vēlāk kā vienu gadu pēc jūras ģenētisko resursu *in situ* vākšanas teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas:

a) repozitorijs vai datubāze, kurā ir ievietota vai tiks ievietota digitālā sekvenču informācija par jūras ģenētiskajiem resursiem;

b) vieta, kur ir vai tiks ievietoti vai tiek vai tiks glabāti visi *in situ* savāktie jūras ģenētiskie resursi;

c) ziņojums, kurā detalizēti norādīts ģeogrāfiskais apgabals, kur savākti jūras ģenētiskie resursi, tajā skaitā informācija par vākšanas ģeogrāfisko platumu, ģeogrāfisko garumu un dziļumu, un, ciktāl iespējams, veiktās darbības rezultātā izdarītie konstatējumi;

d) visi nepieciešamie saskaņā ar šā panta 2. punkta j) apakšpunktu sniegtā datu pārvaldības plāna atjauninājumi.

6. Puses nodrošina, ka to jurisdikcijā esošos repozitorijos vai datubāzēs glabātos paraugus no jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās var saskaņā ar aktuālo starptautisko praksi, ciktāl tas praktiski iespējams, identificēt kā cēlušos teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

7. Puses nodrošina, ka to jurisdikcijā esoši repozitoriji, ciktāl tas praktiski iespējams, un datubāzes reizi divos gados sagatavo kopsavilkuma ziņojumu par piekļuvi jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālajai sekvenču informācijai, norādot ar tiem saistīto *BBNJ* standartizēto partijas identifikatoru, un dara šo ziņojumu pieejamu Piekļuves un ieguvumu sadales komitejai, kas izveidota ar 15. pantu.

8. Ja jūras ģenētiskos resursus ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās un, ja praktiski iespējams, sekvenču digitālo informāciju par šādiem resursiem izmanto (arī komercializē) fiziskas vai juridiskas personas, kas ir Pušu jurisdikcijā, Puses nodrošina, ka koordinācijas mehānismam tiek paziņota tālāk uzskaitītā informācija (arī *BBNJ* standartizētais partijas identifikators, ja tāds pieejams), tiklīdz šāda informācija kļūst pieejama:

a) informācija par to, kur var atrast izmantošanas rezultātus, piemēram, publikācijas, piešķirtos patentus, ja tādi pieejami un ciktāl iespējams, un izstrādātos produktus;

b) ja pieejama, sīkāka informācija par paziņojumu, kas pēc savākšanas iesniegts koordinācijas mehānismam saistībā ar jūras ģenētiskajiem resursiem, kuri bija izmantošanas priekšmets;

- c) informācija par to, kur tiek glabāts oriģinālais paraugs, kas bija izmantošanas priekšmets;
- d) kārtība, kādā paredzēts piekļūt izmantotajiem jūras ģenētiskajiem resursiem un sekvenču digitālajai informācijai par jūras ģenētiskajiem resursiem, un ar piekļuvi saistītais datu pārvaldības plāns;
- e) pēc laišanas tirgū – informācija par attiecīgo produktu pārdošanu un turpmāku izstrādi, ja tāda pieejama.

13. pants

Pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotās zināšanas, kuras saistītas ar jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās

Puses vajadzības gadījumā veic attiecīgus leģislatīvus, administratīvus vai politiskus pasākumus ar mērķi nodrošināt, ka pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotajām zināšanām, kuras saistītas ar jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, piekļūst tikai ar šo pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu vai apstiprinājumu un līdzdalību. Piekļuvi šādām pārmantotām zināšanām var atvieglot, izmantojot koordinācijas mehānismu. Piekļuve šādām pārmantotām zināšanām un to izmantošana notiek saskaņā ar savstarpēji saskaņotiem noteikumiem.

14. pants

Godīga un taisnīga ieguvumu sadale

1. Ieguvumus, kas izriet no darbībām, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, sadala godīgi un taisnīgi saskaņā ar šo daļu, un tie veicina jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

2. Nemonētārus ieguvumus sadala saskaņā ar šo nolīgumu, un tie cita starpā ietver šādus ieguvumus:

- a) piekļuve paraugiem un paraugu kolekcijām saskaņā ar aktuālo starptautisko praksi;
- b) piekļuve digitālajai sekvenču informācijai saskaņā ar aktuālo starptautisko praksi;
- c) atvērta piekļuve atrodamiem, piekļūstamiem, savietojamiem un atkalizmantojamiem (*FAIR*) zinātniskajiem datiem saskaņā ar aktuālo starptautisko praksi un atvērtu un atbildīgu datu pārvaldību;
- d) paziņojumos ietvertā informācija kopā ar *BBNJ* standartizētajiem partijas identifikatoriem, kas sniegta saskaņā ar 12. pantu, publiski meklējamā un piekļūstamā veidā;
- e) jūras tehnoloģiju nodošana saskaņā ar attiecīgo šā nolīguma V daļā paredzēto kārtību;
- f) spēju veidošana, ko cita starpā īsteno, finansējot pētniecības programmas, un partnerības iespējas (jo īpaši, ja tās ir tieši relevantas un būtiskas) zinātniekiem un pētniekiem pētniecības projektos, kā arī specializētas iniciatīvas, jo

sevišķi attīstības valstīm, ņemot vērā mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašos apstākļus;

g) ciešāka tehniskā un zinātniskā sadarbība, jo īpaši ar attīstības valstu zinātniekiem un zinātniskajām iestādēm;

h) citi ieguvumu veidi, ko nosaka Pušu konference, ņemot vērā ar 15. pantu izveidotās Piekļuves un ieguvumu sadales komitejas ieteikumus.

3. Puses veic leģislatīvus, administratīvus vai politiskus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka to jurisdikcijā esošu fizisku vai juridisku personu izmantotie jūras ģenētiskie resursi un digitālā sekvenču informācija par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās kopā ar to *BBNJ* standartizētajiem partijas identifikatoriem ne vēlāk kā trīs gadus pēc šādas izmantošanas sākuma vai tiklīdz tie kļūst pieejami, saskaņā ar aktuālo starptautisko praksi tiek ievietoti publiski pieejamos repozitorijos un datubāzēs, ko uztur valsts vai starptautiskā līmenī.

4. Piekļuvei Puses jurisdikcijā esošajos repozitorijos un datubāzēs glabātiem jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālajai sekvenču informācijai par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās var piemērot šādus saprātīgus nosacījumus:

a) vajadzība saglabāt jūras ģenētisko resursu fizisko integritāti;

b) pamatotas izmaksas, kas saistītas ar tās relevantās gēnu bankas, bioloģisko datu bankas vai datubāzes uzturēšanu, kurā tiek glabāts attiecīgais paraugs, dati vai informācija;

c) pamatotas izmaksas, kas saistītas ar piekļuves nodrošināšanu jūras ģenētiskajam resursam, datiem vai informācijai;

d) citi saprātīgi nosacījumi, kas atbilst šā nolīguma mērķiem; pētniekiem un pētniecības iestādēm no attīstības valstīm var nodrošināt iespējas piekļūt minētajam ar taisnīgiem un maksimāli labvēlīgiem noteikumiem, tajā skaitā ar koncesionāliem un preferenciāliem noteikumiem.

5. Monetārus ieguvumus, kas rodas, izmantojot (arī komercializējot) jūras ģenētiskos resursus un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, taisnīgi un vienlīdzīgi sadala, izmantojot ar 52. pantu izveidoto finanšu mehānismu, lai saglabātu un ilgtspējīgi izmantotu jūras biodaudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

6. Pēc šā nolīguma stāšanās spēkā attīstītās Puses veic ikgadējas iemaksas 52. pantā minētajā īpašajā fondā. Puses iemaksas likme ir 50 % no attiecīgajai Pusei aprēķinātās iemaksas budžetā, ko Pušu konference pieņēmusi saskaņā ar 47. panta 6. punkta e) apakšpunktu. Šādu maksājumu turpina veikt, līdz Pušu konference pieņem lēmumu saskaņā ar šā panta 7. punktu.

7. Pušu konference, ņemot vērā ar 15. pantu izveidotās Piekļuves un ieguvumu sadales komitejas ieteikumus, lemj par kārtību, kādā sadala monetāros ieguvumus no jūras ģenētisko resursu un digitālās sekvenču informācijas par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās izmantošanas. Ja visi centieni panākt vienprātību ir bijuši veltīgi, lēmumu pieņem ar klātesošo un balsojošo Pušu trīs ceturtdaļu balsu vairākumu. Maksājumus veic no īpašā fonda, kas izveidots ar 52. pantu. Ieguvumu sadales kārtība var ietvert šādus maksājumu veidus:

a) starpposma maksājumi;

b) maksājumi vai iemaksas, kas saistīti ar produktu komercializāciju, tajā skaitā procentu maksājums no produktu pārdošanas ieņēmumiem;

c) periodiski maksājama diferencēta maksa, kuras pamatā ir diversificēts rādītāju kopums, ar ko nosaka Puses darbību kopējo līmeni;

d) citi veidi, par kuriem Pušu konference lemj, ņemot vērā Piekļuves un ieguvumu sadales komitejas ieteikumus.

8. Lai Pusei būtu pietiekami daudz laika īstenošanai, brīdī, kad Pušu konference pieņem minēto ieguvumu sadales kārtību, attiecīgā Puse var nākt klajā ar deklarāciju, ka minētā kārtība attiecībā uz konkrēto Pusi nestājas spēkā vēl kādu laiku, kas nevar būt ilgāks par četriem gadiem. Puse, kas nāk klajā ar šādu deklarāciju, turpina veikt šā panta 6. punktā minēto maksājumu, līdz stājas spēkā jaunā ieguvumu sadales kārtība.

9. Saskaņā ar šā panta 7. punktu pieņemot lēmumu par kārtību, kādā sadala monetāros ieguvumus, kas rodas, izmantojot jūras ģenētiskos resursus un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, Pušu konference ņem vērā Piekļuves un ieguvumu sadales komitejas ieteikumus, atzīstot, ka šādai ieguvumu sadales kārtībai vajadzētu būt tādai, lai tā atbalstītu citus piekļuves un ieguvumu sadales instrumentus un šie instrumenti atbalstītu minēto kārtību un lai minēto kārtību varētu pielāgot šiem citiem instrumentiem.

10. Pušu konference, ņemot vērā ar 15. pantu izveidotās Piekļuves un ieguvumu sadales komitejas ieteikumus, reizi divos gados izskata un novērtē monetāros ieguvumus, kas rodas, izmantojot jūras ģenētiskos resursus un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās. Pirmo izskatīšanu veic ne vēlāk kā piecus gadus pēc šā nolīguma stāšanās spēkā. Izskatīšanā ņem vērā arī šā panta 6. punktā minētās ikgadējās iemaksas.

11. Puses attiecīgā gadījumā veic leģislatīvus, administratīvus vai politiskus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka ieguvumus, kas izriet no to jurisdikcijā esošu fizisku vai juridisku personu veiktām darbībām, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, sadala saskaņā ar šo nolīgumu.

15. pants

Piekļuves un ieguvumu sadales komiteja

1. Ar šo tiek izveidota Piekļuves un ieguvumu sadales komiteja. To cita starpā izmanto par līdzekli ieguvumu sadales vadlīniju izstrādei saskaņā ar 14. pantu, pārredzamības nodrošināšanai un godīgas un taisnīgas gan monetāro, gan nemonetāro ieguvumu sadales nodrošināšanai.

2. Piekļuves un ieguvumu sadales komitejas sastāvā ir 15 locekļu, kuriem ir atbilstoša kvalifikācija saistītajās jomās, lai tādā veidā nodrošinātu komitejas funkciju rezultātīvu izpildi. Komitejas locekļus izvirza Puses un ievēlē Pušu konference, ņemot vērā dzimumu līdzsvaru un taisnīgu ģeogrāfisko sadalījumu un paredzot, ka komitejā jābūt pārstāvētām attīstības valstīm, tajā skaitā vismazāk attīstītajām valstīm, mazo salu attīstības valstīm un sauszemes ieskaitām attīstības valstīm. Komitejas pilnvaras un darbības kārtību nosaka Pušu konference.

3. Komiteja var sniegt ieteikumus Pušu konferencei par jautājumiem, kas saistīti ar šo daļu, tajā skaitā šādiem jautājumiem:

- a) vadlīnijas vai rīcības kodekss par darbībām, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, saskaņā ar šo daļu;
- b) pasākumi saskaņā ar šo daļu pieņemto lēmumu īstenošanai;
- c) likmes vai mehānismi monetāro ieguvumu sadalei saskaņā ar 14. pantu;
- d) ar šo daļu saistīti jautājumi, kas attiecas uz koordinācijas mehānismu;
- e) ar šo daļu saistīti jautājumi, kas attiecas uz finanšu mehānismu, kurš izveidots ar 52. pantu;
- f) jebkuri citi ar šo daļu saistīti jautājumi, kurus Pušu konference var lūgt izskatīt Piekļuves un ieguvumu sadales komitejai.

4. Katra Puse, izmantojot koordinācijas mehānismu, Piekļuves un ieguvumu sadales komitejai dara pieejamu šajā nolīgumā prasīto informāciju, kas ietver šādas ziņas:

- a) leģislatīvi, administratīvi vai politiski pasākumi saistībā ar piekļuvi un ieguvumu sadali;
- b) kontaktinformācija un cita būtiska informācija par valstu kontaktpunktiem;
- c) cita informācija, kas vajadzīga saskaņā ar Pušu konferences pieņemtajiem lēmumiem.

5. Piekļuves un ieguvumu sadales komiteja var apspriesties un veicināt informācijas apmaiņu ar attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām par darbībām, kas ietilpst tās pilnvarās, tajā skaitā par ieguvumu sadali, to, kā izmantojama digitālā sekvenču informācija par jūras ģenētiskajiem resursiem, paraugpraksi, rīkiem un metodiku, datu pārvaldību un gūto pieredzi.

6. Piekļuves un ieguvumu sadales komiteja var sniegt ieteikumus Pušu konferencei saistībā ar informāciju, kas iegūta saskaņā ar šā panta 5. punktu.

16. pants

Uzraudzība un pārredzamība

1. To darbību uzraudzību un pārredzamību, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, nodrošina, paziņojot par tām koordinācijas mehānismam, izmantojot *BBNJ* standartizētos partijas identifikatorus saskaņā ar šo daļu un saskaņā ar Pušu konferences pieņemtajām procedūrām, kuras ieteikusi Piekļuves un ieguvumu sadales komiteja.

2. Puses periodiski iesniedz Piekļuves un ieguvumu sadales komitejai ziņojumus par to, kā tās īsteno šīs daļas noteikumus par darbībām, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, kā arī no šīm darbībām gūto ieguvumu sadali saskaņā ar šo daļu.

3. Piekļuves un ieguvumu sadales komiteja sagatavo ziņojumu, pamatojoties uz informāciju, kas saņemta, izmantojot koordinācijas mehānismu, un dara to pieejamu Pusēm, kas var iesniegt piezīmes. Piekļuves un ieguvumu sadales komiteja ziņojumu, kas ietver arī saņemtās piezīmes, iesniedz izskatīšanai Pušu konferencē. Pušu konference, ņemot vērā Piekļuves un ieguvumu sadales komitejas ieteikumu,

var noteikt attiecīgas vadlīnijas par šā panta īstenošanu, kurās ņem vērā katras attiecīgās Puses valsts iespējas un apstākļus.

III DAĻA

TĀDI PASĀKUMI KĀ TERĪTORIJAI SPECIFISKI PĀRVALDĪBAS RĪKI, ARĪ AIZSARGĀJAMĀS JŪRAS TERĪTORIJAS

17. pants

Mērķi

Šīs daļas mērķi ir:

- a) saglabāt un ilgtspējīgi izmantot teritorijas, kam nepieciešama aizsardzība, arī izveidot teritorijai specifisku pārvaldības rīku visaptverošu sistēmu ar ekoloģiski reprezentatīviem un labi savienotiem aizsargājamo jūras teritoriju tīkliem;
- b) stiprināt sadarbību un koordināciju starp valstīm, attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām saistībā ar teritorijai specifisku pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, izmantošanu;
- c) aizsargāt, saglabāt, atjaunot un uzturēt biodaudzveidību un ekosistēmas, arī ar mērķi uzlabot to produktivitāti un veselību, un stiprināt izturētspēju pret stresoriem, arī tiem, kas saistīti ar klimata pārmaiņām, okeānu paskābināšanos un jūras piesārņojumu;
- d) atbalstīt nodrošinātību ar pārtiku un citus sociālekonomiskos mērķus, arī kultūras vērtību aizsardzību;
- e) ņemot vērā mazo salu attīstības valstu īpašos apstākļus, ar spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju izstrādi un nodošanu atbalstīt attīstības valstis, kas ir šā nolīguma Puses, jo īpaši vismazāk attīstītās valstis, sauszemes ieskaitās attīstības valstis, ģeogrāfiski nelabvēlīgā stāvoklī esošas valstis, mazo salu jaunattīstības valstis, Āfrikas piekrastes valstis, arhipelāga valstis un attīstības valstis ar vidējiem ienākumiem, lai palīdzētu tām izstrādāt, īstenot, uzraudzīt, pārvaldīt teritorijai specifiskus pārvaldības rīkus, arī aizsargājamās jūras teritorijas, un panākt to izpildi.

18. pants

Piemērošanas apgabals

Veidojot teritorijai specifiskus pārvaldības rīkus, arī aizsargājamās jūras teritorijas, tajos neiekļauj nekādas teritorijas, kas ir valsts jurisdikcijā, un tos nevar izmantot par pamatu, lai izvirzītu vai noliegtu jebkādas pretenzijas uz suverenitāti, suverēnajām tiesībām vai jurisdikciju, arī attiecībā uz jebkādiem ar tām saistītiem strīdiem. Pušu konference neizskata priekšlikumus pieņemot lēmumu par šādu teritorijai specifisku pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, izveidi, un šādus priekšlikumus nekādā gadījumā neinterpretē kā jebkādu pretenziju uz suverenitāti, suverēnajām tiesībām vai jurisdikciju atzīšanu vai neatzīšanu.

19. pants

Priekšlikumi

1. Priekšlikumus izveidot teritorijai specifiskus pārvaldības rīkus, arī aizsargājamās jūras teritorijas, saskaņā ar šo daļu Puses atsevišķi vai kopīgi iesniedz sekretariātam.
2. Lai izstrādātu priekšlikumus, kā izklāstīts šajā daļā, Puses sadarbojas un attiecīgā gadījumā apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tajā skaitā valstīm un globālām, reģionālām, apakšreģionālām un nozariskām struktūrām, kā arī ar pilsonisko sabiedrību, zinātnieku aprindām, privāto sektoru, pirmiedzīvotāju tautām un vietējām kopienām.
3. Priekšlikumus formulē, pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un zinātnisko informāciju un, ja tādas ir pieejamas, relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, ņemot vērā piesardzīgu pieeju un ekosistēmas pieeju.
4. Priekšlikumos par noteiktajām teritorijām iekļauj šādus galvenos elementus:
 - a) priekšlikumā ietvertās teritorijas ģeogrāfiskais vai telpiskais apraksts, kas izveidots, atsaucoties uz I pielikumā norādītajiem indikatīvajiem kritērijiem;
 - b) informācija par attiecīgās teritorijas noteikšanā izmantotajiem I pielikumā norādītajiem kritērijiem, kā arī par visiem kritērijiem, kas var tikt turpmāk izstrādāti un pārskatīti saskaņā ar šā panta 5. punktu;
 - c) cilvēka darbības teritorijā, tajā skaitā veidi, kā to izmanto pirmiedzīvotāju tautas un vietējās kopienas, un to iespējamā ietekme, ja tāda ir;
 - d) apraksts par jūras vides un biodaudzveidības stāvokli noteiktajā teritorijā;
 - e) apraksts par saglabāšanas un attiecīgā gadījumā ilgtspējīgas izmantošanas mērķiem, kas piemērojami teritorijai;
 - f) pārvaldības plāna projekts, kurā aprakstīti ierosinātie pasākumi un izklāstītas ierosinātās uzraudzības, pētniecības un izskatīšanas darbības noteikto mērķu sasniegšanai;
 - g) ierosinātās teritorijas statusa piemērošanas un pasākumu (ja tādi ir) īstenošanas ilgums;
 - h) informācija par apspriešanos ar valstīm, tajā skaitā ar blakus esošām piekrastes valstīm un/vai attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām, ja šādas apspriešanās ir notikušas;
 - i) informācija par teritorijai specifiskiem pārvaldības rīkiem, arī aizsargājamām jūras teritorijām, kas īstenoti attiecīgo tiesību instrumentu un satvaru un attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo un nozarisko struktūru ietvaros;
 - j) attiecīgais zinātniskais ieguldījums un pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotās zināšanas, ja tādas pieejamas.
5. Šādu teritoriju noteikšanas indikatīvie kritēriji ietver attiecīgos I pielikumā norādītos kritērijus, un vajadzības gadījumā Zinātniskā un tehniskā padome tos var izstrādāt sīkāk un pārskatīt, lai tos nodotu izskatīšanai un pieņemšanai Pušu konferencē.
6. Zinātniskā un tehniskā padome vajadzības gadījumā izstrādā papildu prasības attiecībā uz priekšlikumu saturu, tajā skaitā šā panta 5. punktā minēto indikatīvo kritēriju piemērošanas kārtību, un norādījumus par priekšlikumiem saskaņā ar šā panta 4. punkta b) apakšpunktu un tos nodod izskatīšanai un pieņemšanai Pušu konferencē.

20. pants

Priekšlikumu publiskošana un iepriekšēja izskatīšana

Pēc rakstiska priekšlikuma saņemšanas sekretariāts dara priekšlikumu pieejamu publiski un nosūta to Zinātniskajai un tehniskajai padomei, lai tā veiktu iepriekšēju izskatīšanu. Izskatīšanas mērķis ir pārliecināties, vai priekšlikumā ir 19. pantā prasītā informācija, tai skaitā šajā daļā un I pielikumā aprakstītie indikatīvie kritēriji. Izskatīšanas iznākumu dara pieejamu publiski, un sekretariāts to paziņo priekšlikuma iesniedzējam. Priekšlikuma iesniedzējs atkārtoti nosūta priekšlikumu sekretariātam, ņemot vērā Zinātniskās un tehniskās padomes veikto sākotnējo izskatīšanu. Sekretariāts par to paziņo Pusēm un dara šo atkārtoti nosūtīto priekšlikumu pieejamu publiski, kā arī sekmē apspriešanas saskaņā ar 21. pantu.

21. pants

Priekšlikumu apspriešana un novērtēšana

1. Apspriešanās par priekšlikumiem, kas iesniegti saskaņā ar 19. pantu, ir iekļaujošas, pārredzamas un atvērtas visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tajā skaitā valstīm un globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām, kā arī pilsoniskajai sabiedrībai, zinātnieku aprindām, pirmiedzīvotāju tautām un vietējām kopienām.

2. Sekretariāts sekmē apspriešanos un apkopo informāciju šādā veidā:

a) valstis, jo īpaši blakus esošās piekrastes valstis, tiek informētas un aicinātas cita starpā iesniegt:

- i) viedokļus par priekšlikuma būtību un ģeogrāfisko tvērumu;
- ii) jebkuru citu būtisku zinātnisku ieguldījumu;
- iii) informāciju par visiem pastāvošajiem pasākumiem vai darbībām blakus esošajās vai saistītajās teritorijās valstu jurisdikcijā un ārpus valstu jurisdikcijas;
- iv) viedokļus par priekšlikuma iespējamo ietekmi uz valsts jurisdikcijā esošajām teritorijām;
- v) jebkādu citu relevantu informāciju;

b) attiecīgo tiesību instrumentu un satvaru struktūras un attiecīgās globālās, reģionālās, apakšreģionālās un nozariskās struktūras tiek informētas un aicinātas cita starpā iesniegt:

- i) viedokļus par priekšlikuma būtību;
- ii) jebkuru citu būtisku zinātnisku ieguldījumu;
- iii) informāciju par visiem pastāvošajiem pasākumiem, ko konkrētais instruments, satvars vai struktūra ir pieņēmusi saistībā ar attiecīgo teritoriju vai blakusesošajām teritorijām;
- iv) viedokļus par jebkādiem priekšlikumā norādīto pārvaldības plāna projekta pasākumu un citu elementu aspektiem, kas ir minētās struktūras kompetencē;
- v) viedokļus par jebkādiem attiecīgiem papildu pasākumiem, kas ir minētā instrumenta, satvara vai struktūras kompetencē;
- vi) jebkādu citu relevantu informāciju;

c) pirmiedzīvotāju tautas un vietējās kopienas ar relevantām pārmantotām zināšanām, zinātnieku aprindas, pilsoniskā sabiedrība un citas attiecīgas ieinteresētās personas tiek aicinātas cita starpā iesniegt:

- i) viedokļus par priekšlikuma būtību;
- ii) jebkuru citu būtisku zinātnisku ieguldījumu,
- iii) jebkādas relevantas pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotās zināšanas;
- iv) jebkādu citu relevantu informāciju.

3. Saskaņā ar šā panta 2. punktu saņemto informāciju sekretariāts dara pieejamu publiski.

4. Gadījumos, kad ierosinātais pasākums ietekmē teritorijas, ko pilnībā ieskauj valstu ekskluzīvās ekonomiskās zonas, priekšlikuma iesniedzēji:

a) mērķtiecīgi un proaktīvi apspriežas ar šādām valstīm, tajā skaitā sniedz tām iepriekšēju paziņojumu;

b) apsver šādu valstu viedokļus un piezīmes par ierosināto pasākumu un sniedz rakstiskas atbildes, kurās īpaši pievēršas šiem viedokļiem un piezīmēm, un vajadzības gadījumā attiecīgi pārskata ierosināto pasākumu.

5. Priekšlikuma iesniedzējs apsver apspriešanās periodā saņemto informāciju, kā arī Zinātniskās un tehniskās padomes viedokli un informāciju un vajadzības gadījumā attiecīgi pārskata priekšlikumu vai atbild uz būtisku saņemto informāciju, kas nav atspoguļota priekšlikumā.

6. Apspriešanās periodam ir noteikts termiņš.

7. Pārskatīto priekšlikumu iesniedz Zinātniskajai un tehniskajai padomei, kas novērtē priekšlikumu un sniedz ieteikumus Pušu konferencē.

8. Apspriešanās un novērtēšanas procesa kārtību, arī tā ilgumu, Zinātniskā un tehniskā padome pēc vajadzības izstrādā sīkāk savā pirmajā sanāksmē, lai to nodotu izskatīšanai un pieņemšanai Pušu konferencē, ņemot vērā mazo salu attīstības valstu īpašos apstākļus.

22. pants

Teritorijai specifisku pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, izveide

1. Pušu konference, pamatojoties uz galīgo priekšlikumu un pārvaldības plāna projektu, ņemot vērā šajā daļā noteiktajā apspriešanās procesā saņemto informāciju un zinātnisko ieguldījumu, kā arī Zinātniskās un tehniskās padomes zinātniskās konsultācijas un ieteikumus:

a) pieņem lēmumus par teritorijai specifisku pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, un saistīto pasākumu izveidi;

b) var pieņemt lēmumus par pasākumiem, kas ir saderīgi ar attiecīgo tiesību instrumentu un satvaru un attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo un nozarisko struktūru pieņemtajiem pasākumiem, sadarbojoties un koordinējot rīcību ar šiem instrumentiem, satvariem un struktūrām;

c) ja ierosinātie pasākumi ir citu globālu, reģionālu, apakšreģionālu vai nozarisku struktūru kompetencē, var sniegt ieteikumus šā nolīguma Pusēm un globālām, reģionālām, apakšreģionālām un nozariskām struktūrām, lai veicinātu

attiecīgu pasākumu pieņemšanu šādu instrumentu, satvaru un struktūru ietvaros saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām.

2. Pieņemot lēmumus saskaņā ar šo pantu, Pušu konference ievēro attiecīgo tiesību instrumentu un satvaru un attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo un nozarisko struktūru kompetenci un nekaitē tiem.

3. Pušu konference veic pasākumus, lai rīkotu regulāras apspriešanās, kuru nolūks ir uzlabot sadarbību un koordināciju ar attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām, kā arī starp šiem instrumentiem, satvariem un struktūrām attiecībā uz teritorijai specifiskiem pārvaldības rīkiem, arī aizsargājamajām jūras teritorijām, kā arī koordināciju attiecībā uz saistītajiem pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šādiem instrumentiem un satvariem un kurus pieņēmušas šādas struktūras.

4. Ja tas nepieciešams šīs daļas mērķu sasniegšanai un šīs daļas īstenošanai, Pušu konference, tiecoties veicināt starptautisko sadarbību un koordināciju attiecībā uz jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, var apsvērt un, ievērojot šā panta 1. un 2. punktu, vajadzības gadījumā var nolemt izstrādāt mehānismu attiecībā uz pastāvošajiem teritorijai specifiskajiem pārvaldības rīkiem, arī aizsargājamajām jūras teritorijām, kas pieņemti saskaņā ar attiecīgiem tiesību instrumentiem un satvariem vai ko pieņēmušas attiecīgas globālas, reģionālas, apakšreģionālas vai nozariskas struktūras.

5. Lēmumi un ieteikumi, ko Pušu konference pieņēmusi saskaņā ar šo daļu, nemazina to pasākumu iedarbīgumu, kas pieņemti attiecībā uz valstu jurisdikcijā esošām teritorijām, un tos pieņem, pienācīgi ņemot vērā visu valstu tiesības un pienākumus, kas noteikti konvencijā. Gadījumos, kad saskaņā ar šo daļu ierosinātie pasākumi ietekmēs ūdeņus, kas sedz jūras dibenu, un jūras dzīles zemūdens apgabalos, pār kuriem piekrastes valstij ir suverēnas tiesības saskaņā ar konvenciju, vai kad var pamatoti gaidīt šādu ietekmi, šādos pasākumos pienācīgi ņem vērā šo piekrastes valstu suverēnās tiesības. Šajā saistībā notiek apspriešanās saskaņā ar šīs daļas noteikumiem.

6. Gadījumos, kad saskaņā ar šo daļu izveidots teritorijai specifisks pārvaldības rīks, arī aizsargājamā jūras teritorija, vēlāk pilnībā vai daļēji nonāk piekrastes valsts jurisdikcijā, tās daļas statuss, kas atrodas valsts jurisdikcijā, tiek nekavējoties zaudēts. Tās daļas statuss, kura paliek teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, paliek spēkā līdz brīdim, kad Pušu konference nākamajā sanāksmē veic izskatīšanu un nolemj, vai grozīt vai vajadzības gadījumā atcelt teritorijai specifisko pārvaldības rīku, arī aizsargājamās jūras teritorijas statusu.

7. Ja tiek izveidots attiecīgs tiesību instruments vai satvars vai attiecīga globāla, reģionāla, apakšreģionāla vai nozariska struktūra vai grozīta šāda instrumenta, satvara vai struktūras kompetence, jebkurš teritorijai specifisks pārvaldības rīks, arī aizsargājamā jūras teritorija, vai saistītie pasākumi, ko Pušu konference pieņēmusi saskaņā ar šo daļu un kas pēc tam pilnībā vai daļēji nonāk šāda instrumenta, satvara vai struktūras kompetencē, paliek spēkā līdz brīdim, kad Pušu konference, cieši sadarbojoties un koordinējot rīcību ar minēto instrumentu, satvaru vai struktūru, veic izskatīšanu un nolemj saglabāt, grozīt vai attiecīgi atcelt teritorijai specifisko pārvaldības rīku, arī aizsargājamās jūras teritorijas statusu, un saistītos pasākumus.

23. pants

Lēmumu pieņemšana

1. Parasti lēmumus un ieteikumus saskaņā ar šo daļu pieņem vienprātīgi.
2. Ja vienprātība netiek panākta, Pušu konference vispirms ar klātesošo un balsojošo Pušu divu trešdaļu balsu vairākumu nolemj, ka visi centieni panākt vienprātību ir bijuši veltīgi, un tad lēmumus un ieteikumus saskaņā ar šo daļu pieņem ar klātesošo un balsojošo Pušu trīs ceturtdaļu balsu vairākumu.
3. Saskaņā ar šo daļu pieņemtie lēmumi stājas spēkā 120 dienas pēc Pušu konferences sanāksmes, kurā tie pieņemti, un ir saistoši visām Pusēm.
4. Šā panta 3. punktā noteiktajā 120 dienu laikposmā jebkura Puse, rakstiski paziņojot sekretariātam, var iebilst pret lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar šo daļu, un attiecīgais lēmums šai Pusei nav saistošs. Iebildumu pret lēmumu var atsaukt jebkurā laikā, par to rakstiski paziņojot sekretariātam, un pēc tam lēmums attiecīgajai Pusei kļūst saistošs 90 dienas pēc dienas, kad paziņojums par iebildumu atsaukts.
5. Puse, kas iesniedz iebildumu saskaņā ar šā panta 4. punktu, iebilduma iesniegšanas laikā rakstiski iesniedz sekretariātam paskaidrojumu par tās iebilduma iemesliem, kuru pamatā jābūt vienam vai vairākiem no šiem iemesliem:
 - a) lēmums nav saderīgs ar šo nolīgumu vai iebildumu izteikušās Puses tiesībām un pienākumiem, kas noteikti konvencijā;
 - b) lēmums formāli vai faktiski nepamatoti diskriminē iebildumu izteikušo Pusi;
 - c) Puse, pielikusi visas saprātīgās pūles, lai lēmumu izpildītu, iebilduma iesniegšanas brīdī tomēr to nevar praktiski izpildīt.
6. Puse, kas izsaka iebildumu saskaņā ar šā panta 4. punktu, pieņem, ciktāl tas praktiski iespējams, alternatīvus pasākumus vai pieejas, kas rezultāta ziņā ir līdzvērtīgas lēmumam, pret kuru tā izteikusi iebildumu, un nepieņem pasākumus un neveic darbības, kas mazinātu tā lēmuma iedarbīgumu, pret kuru tā iebildusi, ja vien šādi pasākumi vai darbības nav būtiski, lai iebildumu izteikusī Puse varētu īstenot savas tiesības un pienākumus saskaņā ar konvenciju.
7. Iebildumu izteikusī Puse, iesniegusi paziņojumu saskaņā ar šā panta 4. punktu, Pušu konferences nākamajā kārtējā sanāksmē un pēc tam periodiski ziņo par šā panta 6. punkta īstenošanu, lai sniegtu 26. pantā paredzētajai uzraudzībai un izskatīšanai vajadzīgo informāciju.
8. Saskaņā ar šā panta 4. punktu izteikto iebildumu pret lēmumu var atjaunot tikai tad, ja iebildumu izteikusī Puse uzskata, ka tas joprojām ir vajadzīgs un reizi trīs gados pēc lēmuma stāšanās spēkā par to rakstiski paziņo sekretariātam. Šādā rakstiskā paziņojumā iekļauj skaidrojumu par sākotnējā iebilduma iemesliem.
9. Ja paziņojums par atjaunošanu saskaņā ar šā panta 8. punktu nav saņemts, iebildumu uzskata par automātiski atsauktu, un tādējādi lēmums attiecīgajai Pusei kļūst saistošs 120 dienas pēc tam, kad iebildums automātiski atsaukts. Sekretariāts attiecīgu paziņojumu Pusei sniedz 60 dienas pirms iebilduma automātiskas atsaukšanas dienas.
10. Pušu konferences lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar šo daļu, un iebildumus pret šiem lēmumiem sekretariāts dara pieejamus publiski, un tos nosūta visām valstīm un attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem, kā arī attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām.

24. pants

Ārkārtas pasākumi

1. Pušu konference pieņem lēmumus, ar kuriem teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, pieņem pasākumus, kas vajadzības gadījumā jāpiemēro ārkārtas apstākļos, ja kāda dabas parādība vai cilvēka izraisīta katastrofa ir radījusi vai var radīt nopietnu vai neatgriezenisku kaitējumu jūras biodaudzveidībai teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, nolūkā nodrošināt, ka nopietnais vai neatgriezeniskais kaitējums netiek palielināts.
2. Pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, uzskata par nepieciešamiem tikai tad, ja pēc apspriešanās ar attiecīgajiem tiesību instrumentiem vai satvariem vai attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām vai nozariskajām struktūrām konstatēts, ka nopietno vai neatgriezenisko kaitējumu nav iespējams savlaicīgi kontrolēt, piemērojot citus šā nolīguma pantus, un to nevar laikus kontrolēt arī attiecīgais tiesību instruments vai satvars vai attiecīgā globālā, reģionālā, apakšreģionālā vai nozariskā struktūra.
3. Pasākumus, ko pieņem ārkārtas apstākļos, pamato ar labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un zinātnisko informāciju un relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, ja tādas pieejamas, un to pieņemšanā ņem vērā piesardzīgu pieeju. Šādus pasākumus var ierosināt Puses vai ieteikt Zinātniskā un tehniskā padome, un tos var pieņemt starp sesijām. Šie pasākumi ir pagaidu pasākumi, un nākamajā Pušu konferences sanāksmē pēc to pieņemšanas tie no jauna jāapsver, lai par tiem pieņemtu lēmumu.
4. Šādi pasākumi zaudē spēku divus gadus pēc to stāšanās spēkā, vai arī Pušu konference tos izbeidz agrāk, ja tos aizstāj ar teritorijai specifiskiem pārvaldības rīkiem, arī aizsargājamajām jūras teritorijām, un saistītiem pasākumiem, kuri izveidoti saskaņā ar šo daļu, vai ar pasākumiem, kurus pieņēmis attiecīgs tiesību instruments vai satvars vai attiecīga globāla, reģionāla, apakšreģionāla vai nozariska struktūra, vai arī tos izbeidz agrāk ar Pušu konferences lēmumu, ja apstākļi, kuru dēļ pasākums bija nepieciešams, vairs nepastāv.
5. Procedūras un norādījumus ārkārtas pasākumu noteikšanai, tajā skaitā apspriešanās procedūras, pēc vajadzības izstrādā Zinātniskā un tehniskā padome, un tos pēc iespējas drīzāk izskata un pieņem Pušu konference. Šādas procedūras ir iekļaujošas un pārredzamas.

25. pants

Īstenošana

1. Puses nodrošina, ka to jurisdikcijā vai kontrolē esošās darbības, kuras īsteno teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, tiek veiktas saskaņā ar lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo daļu.
2. Nekas šajā nolīgumā neliedz Pusei papildus pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo daļu, pieņemt stingrākus pasākumus attiecībā uz tās valstspiederīgajiem un kuģiem vai attiecībā uz darbībām, kas ir tās jurisdikcijā vai kontrolē, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un nolūkā atbalstīt šā nolīguma mērķus.
3. To pasākumu īstenošanai, kas pieņemti saskaņā ar šo daļu, nevajadzētu tieši vai netieši radīt nesamērīgu slogu Pusēm, kas ir mazās salu attīstības valstis vai vismazāk attīstītās valstis.
4. Puses vajadzības gadījumā veicina pasākumu pieņemšanu attiecīgajos tiesību instrumentos un satvaros un attiecīgajās globālajās, reģionālajās, apakšreģionālajās

un nozariskajās struktūrās, kuru dalībnieces tās ir, lai atbalstītu to lēmumu un ieteikumu īstenošanu, ko Pušu konference pieņēmusi saskaņā ar šo daļu.

5. Puses mudina valstis, kuras ir tiesīgas kļūt par šā nolīguma Pusēm (jo īpaši valstis, kuru darbības notiek vai kuru kuģi vai valstspiederīgie darbojas kādā teritorijā, uz ko attiecas kāds izveidots teritorijai specifisks pārvaldības rīks, arī aizsargājamā jūras teritorija), pieņemt pasākumus, kas atbalsta Pušu konferences lēmumus un ieteikumus par teritorijai specifiskiem pārvaldības rīkiem, arī aizsargājamajām jūras teritorijām, kas izveidoti saskaņā ar šo daļu.

6. Puse, kas nav attiecīgā tiesību instrumenta vai satvara puse vai dalībniece vai attiecīgās globālās, reģionālās, apakšreģionālās vai nozariskās struktūras dalībniece un kas citādi nepiekrīt piemērot saskaņā ar šādiem instrumentiem un satvariem pieņemtus un šādu struktūru noteiktus pasākumus, nav atbrīvota no pienākuma saskaņā ar konvenciju un šo nolīgumu sadarboties, lai saglabātu un ilgtspējīgi izmantotu jūras biodaudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

26. pants

Uzraudzība un izskatīšana

1. Puses atsevišķi vai kopīgi ziņo Pušu konferencei par to, kā tiek īstenoti saskaņā ar šo daļu izveidotie teritorijai specifiskie pārvaldības rīki, arī aizsargājamās jūras teritorijas, un saistītie pasākumi. Šādus ziņojumus, kā arī attiecīgi šā panta 2. un 3. punktā minēto informāciju un izskatīšanas iznākumu sekretariāts dara pieejamus publiski.

2. Attiecīgos tiesību instrumentus un satvarus un attiecīgās globālās, reģionālās, apakšreģionālās un nozariskās struktūras aicina sniegt Pušu konferencei informāciju par to pasākumu īstenošanu, ko tās pieņēmušas, lai sasniegtu saskaņā ar šo daļu izveidoto teritorijai specifisko pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, mērķus.

3. Saskaņā ar šo daļu izveidotos teritorijai specifiskos pārvaldības rīkus, arī aizsargājamās jūras teritorijas, un arī saistītos pasākumus Zinātniskā un tehniskā padome uzrauga un periodiski izskata, ņemot vērā attiecīgi šā panta 1. un 2. punktā minētos ziņojumus un informāciju.

4. Veicot šā panta 3. punktā minēto izskatīšanu, Zinātniskā un tehniskā padome novērtē saskaņā ar šo daļu izveidoto teritorijai specifisko pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, un arī saistīto pasākumu rezultativitāti un to mērķu sasniegšanā panākto progresu un sniedz Pušu konferencei konsultācijas un ieteikumus.

5. Pēc izskatīšanas Pušu konference vajadzības gadījumā pieņem lēmumus vai ieteikumus par Pušu konferences pieņemto teritorijai specifisko pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, un saistīto pasākumu grozīšanu, paplašināšanu vai atcelšanu, pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un zinātnisko informāciju un, ja tādas pieejamas, relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, ņemot vērā piesardzīgu pieeju un ekosistēmas pieeju.

IV DAĻA

IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMI

27. pants

Mērķi

Šīs daļas mērķi ir:

- a) īstenot praksē konvencijas noteikumus par ietekmes uz vidi novērtējumu attiecībā uz teritorijām, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, nosakot procesus, sliekšņus un citas prasības attiecībā uz to, kā Puses veic novērtējumus un ziņo par tiem;
- b) nodrošināt, ka darbības, uz kurām attiecas šī daļa, tiek novērtētas un veiktas ar mērķi novērst, mazināt un pārvaldīt būtisku nelabvēlīgu ietekmi, lai aizsargātu un saglabātu jūras vidi;
- c) atbalstīt kumulatīvas ietekmes apsvēršanu un valstu jurisdikcijā esošajās teritorijās jūtamas ietekmes apsvēršanu;
- d) paredzēt stratēģiskos vides novērtējumus;
- e) panākt saskaņotu ietekmes uz vidi novērtējuma satvaru attiecībā uz darbībām teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;
- f) veidot un stiprināt Pušu, jo īpaši attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses (jo sevišķi vismazāk attīstīto valstu, sauszemes ieskauto attīstības valstu, ģeogrāfiski nelabvēlīgā stāvoklī esošu valstu, mazo salu attīstības valstu, Āfrikas piekrastes valstu, arhipelāga valstu un attīstības valstu ar vidējiem ienākumiem), spēju sagatavot, veikt un izvērtēt ietekmes uz vidi novērtējumus un stratēģiskos vides novērtējumus, lai atbalstītu šā nolīguma mērķu sasniegšanu.

28. pants

Pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumus

1. Puses nodrošina, ka, pirms tiek atļautas to jurisdikcijā vai kontrolē esošas darbības, kuras plānots īstenot teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, to iespējamā ietekme uz jūras vidi tiek novērtēta saskaņā ar šīs daļas noteikumiem.
2. Ja Puse, kuras jurisdikcijā vai kontrolē ir plānota darbība, ko paredzēts veikt valsts jurisdikcijā esošajās jūras teritorijās, konstatē, ka attiecīgā darbība var radīt būtisku jūras vides piesārņojumu vai būtiskas un kaitīgas izmaiņas jūras vidē teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, attiecīgā Puse nodrošina, ka šādas darbības ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts saskaņā ar šo daļu vai ka tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar Puses valsts līmenī noteiktu procesu. Puse, kas šādu novērtējumu veic saskaņā ar valsts līmenī noteiktu procesu:
 - a) valsts procesa laikā ar koordinācijas mehānisma starpniecību laikus dara pieejamu relevanto informāciju;
 - b) nodrošina, ka darbība tiek uzraudzīta saskaņā ar valsts līmenī noteiktā procesa prasībām;
 - c) nodrošina, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumi un visi attiecīgie uzraudzības ziņojumi tiek darīti pieejami ar koordinācijas mehānisma starpniecību, kā noteikts šajā nolīgumā.
3. Pēc šā panta 2. punkta a) apakšpunktā minētās informācijas saņemšanas Zinātniskā un tehniskā padome var sniegt piezīmes Pusei, kuras jurisdikcijā vai kontrolē ir plānotā darbība.

29. pants

Saistība starp šo nolīgumu un ietekmes uz vidi novērtējuma procesiem, kas tiek veikti attiecīgo tiesību instrumentu un satvaru un attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo un nozarisko struktūru ietvaros

1. Puses veicina ietekmes uz vidi novērtējumu izmantošanu un saskaņā ar 38. pantu izstrādāto standartu un/vai vadlīniju pieņemšanu un īstenošanu attiecīgajos tiesību instrumentos un satvaros un attiecīgajās globālajās, reģionālajās, apakšreģionālajās un nozariskajās struktūrās, kuru dalībnieces tās ir.

2. Pušu konference saskaņā ar šo daļu izstrādā mehānismus, lai Zinātniskā un tehniskā padome varētu sadarboties ar attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām, kuras regulē darbības teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, vai kuras aizsargā jūras vidi.

3. Saskaņā ar 38. pantu izstrādājot vai atjauninot standartus vai vadlīnijas par to, kā šā nolīguma Pusēm jāveic ietekmes uz vidi novērtējumi attiecībā uz darbībām teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, Zinātniskā un tehniskā padome pēc vajadzības sadarbojas ar attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām.

4. Darbībai, kuru plānots veikt teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, pārbaude vai ietekmes uz vidi novērtējums nav jāveic, ja Puse, kuras jurisdikcijā vai kontrolē ir plānotā darbība, konstatē:

a) ka plānotās darbības vai darbību kategorijas iespējamā ietekme ir novērtēta saskaņā ar citu attiecīgu tiesību instrumentu vai satvaru prasībām vai to ir novērtējušas attiecīgas globālas, reģionālas, apakšreģionālas vai nozariskas struktūras;

b) ka:

i) novērtējums, kas jau veikts attiecībā uz plānoto darbību, ir līdzvērtīgs novērtējumam, kas tiek prasīts saskaņā ar šo daļu, un šā novērtējuma rezultāti ir ņemti vērā, vai

ii) attiecīgo tiesību instrumentu vai satvaru vai attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo vai nozarisko struktūru noteikumi vai standarti, kas izriet no novērtējuma, ir izstrādāti tā, lai novērstu, mazinātu vai pārvaldītu iespējamo ietekmi, nodrošinot, ka tā ir mazāka par šajā daļā noteikto ietekmes uz vidi novērtējumu sliekšni, un tie ir ievēroti.

5. Ja ietekmes uz vidi novērtējums plānotai darbībai teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, ir veikts attiecīga tiesību instrumenta vai satvara vai attiecīgas globālas, reģionālas, apakšreģionālas vai nozariskas struktūras ietvaros, attiecīgā Puse nodrošina, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums tiek publicēts ar koordinācijas mehānisma starpniecību.

6. Ja vien plānotās darbības, kas atbilst šā panta 4. punkta b) apakšpunkta i) punktā noteiktajiem kritērijiem, netiek uzraudzītas un izskatītas attiecīga tiesību instrumenta vai satvara vai attiecīgas globālas, reģionālas, apakšreģionālas vai nozariskas struktūras ietvaros, Puses uzrauga un izskata minētās darbības un nodrošina, ka uzraudzības un izskatīšanas ziņojumi tiek publicēti ar koordinācijas mehānisma starpniecību.

30. pants

Sliekšņi un faktori, kas izmantojami ietekmes uz vidi novērtējumu veikšanā

1. Ja plānotās darbības ietekme uz jūras vidi var būt lielāka nekā tikai maznozīmīga vai pārejoša ietekme vai ja darbības ietekme nav zināma vai nav pietiekami izprasta, Puse, kuras jurisdikcijā vai kontrolē ir attiecīgā darbība, veic darbības pārbaudi saskaņā ar 31. pantu, izmantojot šā panta 2. punktā izklāstītos faktorus, un:

a) pārbaude ir pietiekami detalizēta, lai Puse varētu novērtēt, vai tai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka plānotā darbība var radīt būtisku jūras vides piesārņojumu vai būtiskas un kaitīgas izmaiņas jūras vidē, un tajā ietver:

- i) plānotās darbības aprakstu, kurā cita starpā norādīts tās mērķis, vieta, ilgums un intensitāte, un
- ii) iespējamās ietekmes sākotnējo analīzi, kas ietver arī kumulatīvās ietekmes apsvēršanu un attiecīgā gadījumā plānotās darbības alternatīvas;

b) ja, pamatojoties uz pārbaudi, tiek konstatēts, ka Pusei ir pamatots iemesls uzskatīt, ka attiecīgā darbība var radīt būtisku jūras vides piesārņojumu vai būtiskas un kaitīgas izmaiņas jūras vidē, veic ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar šīs daļas noteikumiem.

2. Nosakot, vai to jurisdikcijā vai kontrolē esošās plānotās darbības ir sasniegušas šā panta 1. punktā noteikto sliekšni, Puses ņem vērā šādus faktorus (uzskaitījums nav izsmeļošs):

- a) darbības veids un darbībai izmantotā tehnoloģija, kā arī tās īstenošanas veids;
- b) darbības ilgums;
- c) darbības vieta;
- d) atrašanās vietas raksturlielumi un ekosistēma (arī ekoloģiski vai bioloģiski sevišķi nozīmīgas vai jutīgas teritorijas);
- e) darbības iespējamā ietekme, tajā skaitā iespējamā kumulatīvā ietekme un iespējamā ietekme valstu jurisdikcijā esošās teritorijās;
- f) tas, cik lielā mērā darbības ietekme nav zināma vai nav pietiekami izprasta;
- g) citi būtiski ekoloģiski vai bioloģiski kritēriji.

31. pants

Ietekmes uz vidi novērtējumu process

1. Puses nodrošina, ka saskaņā ar šo daļu veicamā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas process ietver tālāk aprakstītos posmus.

a) *Pārbaude.* Puses laikus veic pārbaudi, kurā konstatē, vai attiecībā uz to jurisdikcijā vai kontrolē esošo plānoto darbību ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar 30. pantu, un savu konstatējumu publisko:

- i) ja Puse konstatē, ka tās jurisdikcijā vai kontrolē esošai plānotai darbībai ietekmes uz vidi novērtējums nav nepieciešams, tā attiecīgo informāciju, arī to, kas sniedzama saskaņā ar 30. panta 1. punkta a) apakšpunktu, dara

pieejamu publiski ar šajā nolīgumā paredzētā koordinācijas mehānisma starpniecību;

ii) pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un zinātnisko informāciju un, ja tādas pieejamas, relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, cita Puse 40 dienu laikā pēc konstatējuma publicēšanas var paust konstatējumu izdarītjušajai Pusei un Zinātniskajai un tehniskajai padomei savu viedokli par ietekmi, kāda varētu būt plānotajai darbībai, par kuru ticis izdarīts konstatējums saskaņā ar šā punkta a) apakšpunkta i) punktu;

iii) ja Puse, kura paudusi savu viedokli, ir paudusi bažas par ietekmi, kāda varētu būt plānotajai darbībai, par kuru ticis izdarīts konstatējums, attiecīgo konstatējumu izdarījusī Puse šīs bažas apsver un savu konstatējumu var izskatīt;

iv) apsverot bažas, ko kāda Puse paudusi saskaņā ar šā punkta a) apakšpunkta ii) punktu, Zinātniskā un tehniskā padome apsver un var izvērtēt plānotās darbības iespējamo ietekmi, pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un zinātnisko informāciju, kā arī relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, ja tādas pieejamas, un vajadzības gadījumā var sniegt ieteikumus Pusei, kas izdarījusi konstatējumu, pēc tam, kad tā šai Pusei devusi iespēju atbildēt uz paustajām bažām un ņēmusi vērā tās atbildi;

v) Puse, kas izdarījusi konstatējumu saskaņā ar šā punkta a) apakšpunkta i) punktu, apsver Zinātniskās un tehniskās padomes ieteikumus, ja tādi ir sniegti;

vi) paustos viedokļus un Zinātniskās un tehniskās padomes ieteikumus dara pieejamus publiski, arī ar koordinācijas mehānisma starpniecību.

b) *Tvērums noteikšana.* Puses nodrošina, ka tiek noteikta galvenā ietekme uz vidi un visa saistītā ietekme, piemēram, ietekme uz ekonomiku, sociālo jomu, kultūru un cilvēka veselību, tajā skaitā iespējamā kumulatīvā ietekme un ietekme valstu jurisdikcijā esošās teritorijās, kā arī plānotās darbības alternatīvas, ja tādas ir, kas jāiekļauj ietekmes uz vidi novērtējumos, kuri jāveic saskaņā ar šo daļu. Tvērums nosaka, izmantojot labākās pieejamās zinātnes atziņas un zinātnisko informāciju, kā arī relevantās pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotās zināšanas, ja tādas pieejamas.

c) *Ietekmes novērtēšana un izvērtēšana.* Puses nodrošina, ka plānoto darbību ietekme, tajā skaitā kumulatīvā ietekme un ietekme valstu jurisdikcijā esošās teritorijās, tiek novērtēta un izvērtēta, izmantojot labākās pieejamās zinātnes atziņas un zinātnisko informāciju, kā arī relevantās pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotās zināšanas, ja tādas pieejamas.

d) *Iespējamās nelabvēlīgās ietekmes novēršana, mazināšana un pārvaldība.* Puses nodrošina, ka:

i) lai būtisku nelabvēlīgu ietekmi nepieļautu, tiek noteikti un analizēti pasākumi, kas paredzēti, lai novērstu, mazinātu un pārvaldītu to jurisdikcijā vai kontrolē esošo plānoto darbību iespējamo nelabvēlīgo ietekmi. Šādi pasākumi var ietvert to jurisdikcijā vai kontrolē esošās plānotās darbības alternatīvu apsvēršanu;

ii) vajadzības gadījumā šos pasākumus iekļauj vidiskās pārvaldības plānā.

e) Puses nodrošina publisku paziņošanu un sabiedrisko apspriešanu saskaņā ar 32. pantu.

f) Puses nodrošina ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanu un publicēšanu saskaņā ar 33. pantu.

2. Puses var veikt kopīgus ietekmes uz vidi novērtējumus, jo īpaši attiecībā uz plānotajām darbībām, kas ir mazo salu attīstības valstu jurisdikcijā vai kontrolē.

3. Zinātniskajā un tehniskajā padomē izveido ekspertu sarakstu. Puses, kuru spējas ir ierobežotas, var lūgt šo ekspertu konsultācijas un palīdzību, lai veiktu un izvērtētu to jurisdikcijā vai kontrolē esošas plānotas darbības pārbaudi un ietekmes uz vidi novērtējumu. Ekspertus nevar norīkot dalībai citā tās pašas darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procesa daļā. Puse, kas pieprasījusi konsultācijas un palīdzību, nodrošina, ka šādi ietekmes uz vidi novērtējumi tiek iesniegti tai izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai.

32. pants

Publiska paziņošana un sabiedriskā apspriešana

1. Puses nodrošina savlaicīgu publisku paziņošanu par plānoto darbību, arī publicējot informāciju par to ar koordinācijas mehānisma un sekretariāta starpniecību, un, ciktāl praktiski iespējams, visām valstīm, jo īpaši blakus esošām piekrastes valstīm un citām blakus attiecīgajai darbībai esošām valstīm, ja minētās valstis ir potenciāli visvairāk skartās valstis, kā arī ieinteresētajām personām nodrošina plānotas, lietderīgas un laikā ierobežotas iespējas piedalīties ietekmes uz vidi novērtējuma procesā. Paziņošana un līdzdalības iespējas, arī iespēja iesniegt piezīmes, tiek nodrošinātas visos ietekmes uz vidi novērtējuma procesa posmos pēc vajadzības, arī tad, kad tiek noteikts ietekmes uz vidi novērtējuma tvērums saskaņā ar 31. panta 1. punkta b) apakšpunktu un kad ir sagatavots ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma projekts saskaņā ar 33. pantu, pirms tiek pieņemts lēmums par attiecīgās darbības atļaušanu vai neatļaušanu.

2. Potenciāli visvairāk skartās valstis nosaka, ņemot vērā plānotās darbības raksturu un iespējamo ietekmi uz jūras vidi, un šīs valstis ir:

a) piekrastes valstis, attiecībā uz kurām var pamatoti uzskatīt, ka attiecīgā darbība var ietekmēt to suverēno tiesību īstenošanu dabas resursu izpētes, izmantošanas, saglabāšanas vai pārvaldīšanas nolūkos;

b) valstis, kas plānotās darbības teritorijā veic cilvēka darbības, to vidū saimnieciskās darbības, attiecībā uz kurām var pamatoti uzskatīt, ka tās var tikt ietekmētas.

3. Šajā procesā ieinteresētās personas ir pirmiedzīvotāju tautas un vietējās kopienas ar relevantām pārmantotām zināšanām, attiecīgas globālas, reģionālas, apakšreģionālas un nozariskas struktūras, pilsoniskā sabiedrība, zinātnieku aprindas un sabiedrība.

4. Publiskā paziņošana un sabiedriskā apspriešana atbilstīgi 48. panta 3. punktam ir iekļaujoša un pārredzama, tiek veikta laikus un ir mērķtiecīga un proaktīva mazo salu attīstības valstu iesaistīšanā.

5. Puses apsver apspriešanas procesā saņemtās būtiskās piezīmes, tajā skaitā piezīmes no blakusesošām piekrastes valstīm un citām valstīm, kas atrodas blakus plānotajai darbībai, ja tās ir potenciāli visvairāk skartās valstis, un atbild uz šādām piezīmēm vai ņem tās vērā. Īpašu uzmanību Puses pievērš piezīmēm par iespējamo ietekmi valsts jurisdikcijā esošās teritorijās un vajadzības gadījumā sniedz rakstiskas atbildes, kurās īpaši pievēršas šīm piezīmēm un kurās cita starpā aplūkoti arī jebkādi papildu pasākumi, kas paredzēti šādas iespējamās ietekmes novēršanai.

Puses publisko saņemtās piezīmes un atbildes vai aprakstus par to, kā tās tikušas ņemtas vērā.

6. Ja plānotā darbība ietekmē teritorijas, kas atrodas atklātā jūrā un ko pilnībā ieskauj valstu ekskluzīvās ekonomiskās zonas, Puses:

a) mērķtiecīgi un proaktīvi apspriežas ar šīm apkārtējām valstīm, tajā skaitā sniedz tām iepriekšēju paziņojumu;

b) apsver šo apkārtējo valstu viedokļus un piezīmes par plānoto darbību un sniedz rakstiskas atbildes, kurās īpaši pievēršas šiem viedokļiem un piezīmēm, un vajadzības gadījumā attiecīgi pārskata plānoto darbību.

7. Puses nodrošina piekļuvi informācijai, kas saistīta ar šajā nolīgumā paredzēto ietekmes uz vidi novērtējuma procesu. Neatkarīgi no tā Pusēm nav pienākuma atklāt konfidenciālu informāciju vai īpašumtiesību informāciju. Ja konfidenciāla informācija vai īpašumtiesību informācija ir aizklāta, šo faktu norāda publiskajos dokumentos.

33. pants

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumi

1. Puses nodrošina ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanu par katru šādu novērtējumu, kas veikts saskaņā ar šo daļu.

2. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju: plānotās darbības apraksts, kurā norādīta tās veikšanas vieta; tvēruma noteikšanas rezultātu apraksts; tās jūras vides pamatnovērtējums, kas varētu tikt skarta; apraksts par iespējamo ietekmi, tajā skaitā iespējamo kumulatīvo ietekmi un jebkādu ietekmi valsts jurisdikcijā esošās teritorijās; iespējamo ietekmes novēršanas, mazināšanas un pārvaldības pasākumu apraksts; neskaidrību un trūkstošo zināšanu apraksts; informācija par sabiedriskās apspriešanas procesu; apraksts, kurā izklāstītas apsvērtās saprātīgās alternatīvas plānotajai darbībai; turpmāko darbību apraksts, arī vides pārvaldības plāns; netehnisks kopsavilkums.

3. Puse sabiedriskās apspriešanas procesā ar koordinācijas mehānisma starpniecību dara pieejamu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma projektu, lai Zinātniskajai un tehniskajai padomei dotu iespēju apsvērt un izvērtēt ziņojumu.

4. Zinātniskā un tehniskā padome vajadzības gadījumā un laikus var iesniegt Pusei piezīmes par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma projektu. Puse apsver visas Zinātniskās un tehniskās padomes piezīmes.

5. Puses publicē ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumus, arī ar koordinācijas mehānisma starpniecību. Sekretariāts nodrošina, ka visām Pusēm tiek laikus paziņots, kad tiek publicēti ziņojumi ar koordinācijas mehānisma starpniecību.

6. Zinātniskā un tehniskā padome galīgos ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumus apsver, pamatojoties uz attiecīgo praksi, procedūrām un zināšanām, kas paredzētas šajā nolīgumā, ar mērķi izstrādāt vadlīnijas, tajā skaitā noteikt paraugpraksi.

7. Lai izstrādātu vadlīnijas, tajā skaitā noteiktu paraugpraksi, Zinātniskā un tehniskā padome, pamatojoties uz attiecīgo praksi, procedūrām un zināšanām, kas paredzētas šajā nolīgumā, apsver un izskata atlasītu daļu no publicētās informācijas, kas saskaņā ar 30. un 31. pantu izmantota pārbaudes procesā, lai pieņemtu lēmumus par to, vai veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

34. pants

Lēmumu pieņemšana

1. Puse, kuras jurisdikcijā vai kontrolē ir plānotā darbība, ir atbildīga par to, lai noteiktu, vai darbību drīkst veikt.
2. Nosakot, vai plānoto darbību saskaņā ar šo daļu drīkst veikt, pilnībā ņem vērā ietekmes uz vidi novērtējumu, kas veikts saskaņā ar šo daļu. Lēmumu atļaut plānoto darbību, kas ir Puses jurisdikcijā vai kontrolē, pieņem tikai tad, ja, ņemot vērā ietekmes mazināšanas vai pārvaldības pasākumus, Puse ir konstatējusi, ka tā ir pielikusi visas saprātīgās pūles, lai nodrošinātu, ka darbību var veikt tādā veidā, ka būtiska nelabvēlīga ietekme uz jūras vidi netiek pieļauta.
3. Lēmuma dokumentos skaidri izklāsta visus apstiprināšanas nosacījumus, kas saistīti ar ietekmes mazināšanas pasākumiem un turpmākas kontroles prasībām. Lēmuma dokumentus publisko, arī ar koordinācijas mehānisma starpniecību.
4. Pušu konference pēc Puses lūguma var sniegt konsultācijas un palīdzību attiecīgajai Pusei, kad tā nosaka, vai tās jurisdikcijā vai kontrolē esošu plānotu darbību drīkst veikt.

35. pants

Atļauto darbību ietekmes uzraudzība

Puses, izmantojot labākās pieejamās zinātnes atziņas un zinātnisko informāciju un, ja tādas ir pieejamas, relevantās pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotās zināšanas, pārbauda visu to darbību ietekmi, kuras tiek veiktas teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, un kuras tās atļauj vai kurās tās iesaistās, ar mērķi noteikt, vai šīs darbības var piesārņot vai nelabvēlīgi ietekmēt jūras vidi. Jo īpaši katra Puse uzrauga tās jurisdikcijā vai kontrolē esošas atļautas darbības ietekmi uz vidi un ar to saistīto ietekmi, piemēram, ietekmi uz ekonomiku, sociālo jomu, kultūru un cilvēka veselību, saskaņā ar darbības apstiprinājumā izklāstītajiem nosacījumiem.

36. pants

Ziņošana par atļauto darbību ietekmi

1. Puses neatkarīgi no tā, vai tās rīkojas atsevišķi vai kopīgi, periodiski ziņo par atļautās darbības ietekmi un 35. pantā prasītās uzraudzības rezultātiem.
2. Uzraudzības ziņojumus publisko, arī ar koordinācijas mehānisma starpniecību, un Zinātniskā un tehniskā padome var izskatīt un izvērtēt šos ziņojumus.
3. Zinātniskā un tehniskā padome uzraudzības ziņojumus izskata, pamatojoties uz attiecīgo praksi, procedūrām un zināšanām, kas paredzētas šajā nolīgumā, ar mērķi izstrādāt vadlīnijas par atļauto darbību ietekmes uzraudzību, tajā skaitā noteikt paraugpraksi.

37. pants

Atļauto darbību un to ietekmes pārskatīšana

1. Puses nodrošina saskaņā ar 35. pantu uzraudzītās atļautās darbības ietekmes pārskatīšanu.

2. Ja Puse, kuras jurisdikcijā vai kontrolē ir darbība, konstatē būtisku nelabvēlīgu ietekmi, kas savas būtības vai smaguma ziņā nebija paredzēta ietekmes uz vidi novērtējumā vai kas izriet no darbības apstiprinājumā paredzēto nosacījumu pārkāpšanas, Puse pārskata savu lēmumu par darbības atļaušanu, paziņo par to Pušu konferencei, citām Pusēm un sabiedrībai, arī ar koordinācijas mehānisma starpniecību, un:

a) pieprasa, lai tiktu ierosināti un īstenoti pasākumi attiecīgās ietekmes novēršanai, mazināšanai un/vai pārvaldībai, vai veic citas nepieciešamas darbības un/vai attiecīgā gadījumā aptur darbību; un

b) laikus izvērtē visus saskaņā ar šā punkta a) apakšpunktu īstenotos pasākumus vai veiktās darbības.

3. Pamatojoties uz ziņojumiem, kas saņemti saskaņā ar 36. pantu, Zinātniskā un tehniskā padome var paziņot Pusei, kura darbību atļāvusi, ja padome uzskata, ka darbībai var būt būtiska nelabvēlīga ietekme, kas nebija paredzēta ietekmes uz vidi novērtējumā vai kas izriet no atļautās darbības apstiprināšanas nosacījumu pārkāpšanas, un vajadzības gadījumā var sniegt Pusei ieteikumus.

4. a) Pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un zinātnisko informāciju un relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, ja tādas pieejamas, cita Puse var informēt Pusi, kura darbību atļāvusi, un Zinātnisko un tehnisko padomi par savām bažām, ka atļautajai darbībai var būt būtiska nelabvēlīga ietekme, kas savas būtības vai smaguma ziņā nebija paredzēta ietekmes uz vidi novērtējumā vai kas izriet no atļautās darbības apstiprināšanas nosacījumu pārkāpšanas.

b) Puse, kas darbību atļāvusi, apsver šādas bažas.

c) Apsverot Puses paustās bažas, Zinātniskā un tehniskā padome apsver un var izvērtēt attiecīgo jautājumu, pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātnes atziņām un zinātnisko informāciju un attiecīgajām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotajām zināšanām, ja tādas pieejamas, un var paziņot Pusei, kura darbību atļāvusi, ja padome uzskata, ka šādai darbībai var būt būtiska nelabvēlīga ietekme, kas nebija paredzēta ietekmes uz vidi novērtējumā vai kas izriet no atļautās darbības apstiprināšanas nosacījumu pārkāpšanas, un pēc tam, kad tā šai Pusei devusi iespēju atbildēt uz paustajām bažām un ņēmusi vērā tās atbildi, vajadzības gadījumā var sniegt ieteikumus Pusei, kura darbību atļāvusi.

d) Paustās bažas un Zinātniskās un tehniskās padomes izdotos paziņojumus un sniegtos ieteikumus dara pieejamus publiski, arī ar koordinācijas mehānisma starpniecību.

e) Puse, kura darbību atļāvusi, apsver visus Zinātniskās un tehniskās padomes izdotos paziņojumus un sniegtos ieteikumus.

5. Visas valstis, jo īpaši blakus esošās piekrastes valstis un citas attiecīgajai darbībai blakus esošās valstis, ja tās ir potenciāli visvairāk skartās valstis, kā arī ieinteresētās personas tiek regulāri informētas ar koordinācijas mehānisma starpniecību, un ar tām var apspriesties uzraudzības, ziņošanas un pārskatīšanas procesos attiecībā uz darbību, kas atļauta saskaņā ar šo nolīgumu.

6. Puses publicē, arī ar koordinācijas mehānisma starpniecību, šādu informāciju:

- a) ziņojumus par atļautās darbības ietekmes pārskatīšanu;
- b) lēmuma dokumentus, tajā skaitā Puses pieņemtā lēmuma pamatojumu, ja Puse ir mainījusi savu lēmumu, ar ko darbība atļauta.

38. pants

Standarti un/vai vadlīnijas, kas Zinātniskajai un tehniskajai padomei jāizstrādā saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējumiem

1. Zinātniskā un tehniskā padome izstrādā standartus vai vadlīnijas, ko izskata un pieņem Pušu konference un kas attiecas uz šādiem jautājumiem:

a) procedūra, kādā, cita starpā pamatojoties uz minētā panta 2. punktā izklāstīto faktoru neizsmeļošo sarakstu, nosaka, vai saskaņā ar 30. pantu attiecībā uz plānotajām darbībām ir sasniegts vai pārsniegts pārbaudes vai ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas sliekšnis;

b) novērtējums par kumulatīvo ietekmi teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, un tas, kā šī ietekme būtu jāņem vērā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;

c) novērtējums par ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās plānoto darbību ietekmi valsts jurisdikcijā esošās teritorijās un tas, kā šī ietekme būtu jāņem vērā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;

d) publiskās paziņošanas un sabiedriskās apspriešanas process saskaņā ar 32. pantu, tajā skaitā konfidenciālas informācijas vai īpašumtiesību informācijas noteikšana;

e) nepieciešamais ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu saturs un 33. pantā minētās tās publicētās informācijas saturs, ko izmanto pārbaudes procesā, tajā skaitā paraugprakse;

f) atļauto darbību ietekmes uzraudzība un ziņošana par to, kā noteikts 35. un 36. pantā, tajā skaitā paraugprakses apzināšana;

g) stratēģisko vides novērtējumu veikšana.

2. Zinātniskā un tehniskā padome var arī izstrādāt standartus un vadlīnijas, ko izskata un pieņem Pušu konference un kas cita starpā attiecas uz šādiem jautājumiem:

a) indikatīvs, neizsmeļošs saraksts ar darbībām, kurām nepieciešams vai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, kā arī ar šīm darbībām saistītie kritēriji, ko periodiski atjaunina;

b) šā nolīguma Pušu veiktā ietekmes uz vidi novērtēšana teritorijās, kas atzītas par tādām, kurām nepieciešama aizsardzība vai īpaša uzmanība.

3. Visus standartus saskaņā ar 74. pantu izklāsta šā nolīguma pielikumā.

39. pants

Stratēģiskie vides novērtējumi

1. Puses atsevišķi vai sadarbībā ar citām Pusēm apsver iespēju veikt stratēģiskos vides novērtējumus plāniem un programmām, kas saistīti ar to jurisdikcijā vai kontrolē esošām darbībām, kuras paredzēts veikt teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, nolūkā novērtēt šādu plānu vai programmu, kā arī alternatīvu iespējamo ietekmi uz jūras vidi.

2. Pušu konference var veikt teritorijas vai reģiona stratēģisko vides novērtējumu, lai apkopotu un sintezētu labāko pieejamo informāciju par attiecīgo teritoriju vai reģionu, novērtētu aktuālo un iespējamo turpmāko ietekmi un noteiktu datu izstrūkumu un pētniecības prioritātes.

3. Veicot ietekmes uz vidi novērtējumus saskaņā ar šo daļu, Puses ņem vērā atbilstīgi šā panta 1. un 2. punktam veikto attiecīgo stratēģisko vides novērtējumu rezultātus, ja tādi ir pieejami.

4. Pušu konference izstrādā norādījumus par to, kā veikt novērtēšanu katrā šajā pantā aprakstītajā stratēģiskā vides novērtējuma kategorijā.

V DAĻA SPĒJU VEIDOŠANA UN JŪRAS TEHNOLOĢIJU NODOŠANA

40. pants Mērķi

Šīs daļas mērķi ir:

a) palīdzēt Pusēm, jo īpaši attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, īstenot šā nolīguma noteikumus, lai sasniegtu tā mērķus;

b) nodrošināt iekļaujošu, taisnīgu un rezultatīvu sadarbību un līdzdalību darbībās, kas tiek veiktas saskaņā ar šo nolīgumu;

c) attīstīt Pušu, jo īpaši attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, jūras zinātniskās un tehnoloģiskās spējas, arī pētniecības jomā, attiecībā uz jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, tajā skaitā nodrošināt attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, piekļuvi jūras tehnoloģijām un nodot tām jūras tehnoloģijas;

d) vairot un izplatīt zināšanas par jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, kā arī dalīties ar šādām zināšanām;

e) konkrētāk, atbalstīt attīstības valstis, kas ir šā nolīguma Puses, jo īpaši vismazāk attīstītās valstis, sauszemes ieskaudās attīstības valstis, ģeogrāfiski nelabvēlīgā stāvoklī esošas valstis, mazo salu attīstības valstis, Āfrikas piekrastes valstis, arhipelāga valstis un attīstības valstis ar vidējiem ienākumiem, veidojot to spējas un izstrādājot un nododot jūras tehnoloģijas saskaņā ar šo nolīgumu, lai palīdzētu tām sasniegt mērķus attiecībā uz:

i) jūras ģenētiskajiem resursiem, tajā skaitā ieguvumu sadali, kā atspoguļots 9. pantā;

ii) tādiem pasākumiem kā teritorijai specifiski pārvaldības rīki, arī aizsargājamās jūras teritorijas, kā atspoguļots 17. pantā;

iii) ietekmes uz vidi novērtējumiem, kā atspoguļots 27. pantā.

41. pants

Sadarbība spēju veidošanā un jūras tehnoloģiju nodošanā

1. Puses tieši vai ar attiecīgo tiesību instrumentu un satvaru un attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo un nozarisko struktūru starpniecību sadarbojas, lai, veidojot spējas un attīstot un nododot jūras zinātni un jūras tehnoloģijas, palīdzētu Pusēm, jo īpaši attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, sasniegt šā nolīguma mērķus.
2. Nodrošinot spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu saskaņā ar šo nolīgumu, Puses sadarbojas visos līmeņos un visos veidos, tajā skaitā veido partnerības ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, piemēram, attiecīgā gadījumā ar privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un pirmiedzīvotāju tautām un vietējām kopienām kā pārmantoto zināšanu glabātājām, un iesaista tās, kā arī stiprina sadarbību un koordināciju starp attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām.
3. Īstenojot šo daļu, Puses pilnībā atzīst attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, īpašās prasības, jo sevišķi vismazāk attīstīto valstu, sauszemes ieskauto attīstības valstu, ģeogrāfiski nelabvēlīgā stāvoklī esošu valstu, mazo salu jaunattīstības valstu, Āfrikas piekrastes valstu, arhipelāga valstu un attīstības valstu ar vidējiem ienākumiem īpašās prasības. Puses nodrošina, ka spēju veidošana un jūras tehnoloģiju nodošana nav atkarīga no aprūtinošām ziņošanas prasībām.

42. pants

Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas kārtība

1. Puses savu iespēju robežās nodrošina spēju veidošanu attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, un sadarbojas, lai panāktu jūras tehnoloģiju nodošanu, jo īpaši attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses un kam tas vajadzīgs, un kas to pieprasa, atbilstīgi šā nolīguma noteikumiem un ņemot vērā mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašos apstākļus.
2. Puses savu iespēju robežās nodrošina resursus, lai atbalstītu šādu spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju izstrādi un nodošanu, kā arī lai atvieglotu piekļuvi citiem atbalsta avotiem, ņemot vērā savu valsts politikas, prioritātes, plānus un programmas.
3. Spēju veidošanai un jūras tehnoloģiju nodošanai vajadzētu būt valsts virzītam, pārredzamam, rezultatīvam un iteratīvam procesam, kas ir līdzdalīgs, transversāls un dzimumvērīgs. To pēc vajadzības balsta uz pastāvošajām programmām, bet tās nedublē, un tajā ņem vērā gūto pieredzi, tajā skaitā to, kas gūta, īstenojot spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas darbības attiecīgu tiesību instrumentu un satvaru un attiecīgu globālu, reģionālu, apakšreģionālu un nozarisku struktūru ietvaros. Ciktāl iespējams, spēju veidošanā un jūras tehnoloģiju nodošanā ņem vērā šīs darbības, lai maksimāli palielinātu efektivitāti un rezultātus.
4. Spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu balsta uz un ar tām reaģē uz vajadzībām un prioritātēm, kas ir attīstības valstīm, kuras ir šā nolīguma Puses, un kas noteiktas, veicot vajadzību novērtējumus katrā atsevišķā gadījumā, apakšreģionālā vai reģionālā līmenī, un šajos procesos ņem vērā mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašos apstākļus. Šādas vajadzības un prioritātes var noteikt pašas valsts veiktā novērtējumā vai ar Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komitejas un koordinācijas mehānisma starpniecību.

43. pants

Jūras tehnoloģiju nodošanas papildu nosacījumi

1. Puses vieno kopīgs ilgtermiņa redzējums par to, ka ir svarīgi pilnībā īstenot tehnoloģiju izstrādi un nodošanu, lai nodrošinātu iekļaujošu, taisnīgu un rezultatīvu sadarbību un līdzdalību saskaņā ar šo nolīgumu veiktajās darbībās un lai pilnībā sasniegtu šā nolīguma mērķus.
2. Jūras tehnoloģiju nodošana, ko veic saskaņā ar šo nolīgumu, notiek ar taisnīgiem un maksimāli labvēlīgiem noteikumiem, tajā skaitā ar koncesionāliem un preferenciāliem noteikumiem, un atbilstīgi noteikumiem un nosacījumiem, par ko panākta savstarpēja vienošanās, kā arī šā nolīguma mērķiem.
3. Puses veicina un rosina labvēlīgus ekonomiskos un juridiskos apstākļus jūras tehnoloģiju nodošanai attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, ņemot vērā mazo salu attīstības valsti un vismazāk attīstīto valsti īpašos apstākļus, un šāda veicināšana var ietvert stimulus uzņēmumiem un iestādēm.
4. Veicot jūras tehnoloģiju nodošanu, ņem vērā visas tiesības uz šādām tehnoloģijām, un to veic, pienācīgi ņemot vērā visas leģitīmās intereses, cita starpā arī jūras tehnoloģiju turētāju, piegādātāju un saņēmēju tiesības un pienākumus, un jo īpaši ņem vērā attīstības valstu intereses un vajadzības šā nolīguma mērķu sasniegšanai.
5. Jūras tehnoloģijas, kas nodotas saskaņā ar šo daļu, ir piemērotas, atbilstošas un, ciktāl iespējams, uzticamas, cenas ziņā pieejamas, aktuālas, vidi saudzējošas un attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, tiek sniegtas pieklūstamā veidā, ņemot vērā mazo salu attīstības valsti un vismazāk attīstīto valsti īpašos apstākļus.

44. pants

Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas veidi

1. Lai atbalstītu 40. pantā izklāstītos mērķus, spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas veidi cita starpā var ietvert atbalstu Pušu cilvēkresursu, finanšu pārvaldības, zinātnisko, tehnoloģisko, organizatorisko, institucionālo un citu resursu spēju radīšanai vai uzlabošanai, piemēram:
 - a) attiecīgo datu, informācijas, zināšanu un pētījumu rezultātu kopīgošanu un izmantošanu;
 - b) informācijas izplatīšanu un izpratnes veicināšanu, arī saistībā ar relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, kas sniegtas saskaņā ar šo pirmiedzīvotāju tautu un attiecīgā gadījumā vietējo kopienu brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu;
 - c) attiecīgās infrastruktūras attīstīšanu un stiprināšanu, ieskaitot aprīkojumu un personāla spējas to izmantot un uzturēt;
 - d) institucionālās spējas un valsts tiesiskā regulējuma vai regulatīvo mehānismu attīstīšanu un stiprināšanu;
 - e) cilvēkresursu un finanšu pārvaldības resursu spēju un tehnisko speciālo zināšanu attīstīšanu un stiprināšanu, izmantojot apmaiņu, pētniecisku kopdarbību, tehnisko atbalstu, izglītību un apmācību, kā arī jūras tehnoloģiju nodošanu;
 - f) rokasgrāmatu, vadlīniju un standartu izstrādi un kopīgošanu;
 - g) tehnisko, zinātnisko un pētniecības un izstrādes programmu izstrādi;

h) spēju un tehnoloģisko instrumentu attīstīšanu un stiprināšanu to darbību rezultatīvai uzraudzībai, kontrolei un pārraudzībai, kas ietilpst šā nolīguma darbības jomā.

2. Sīkāka informācija par šajā pantā norādītajiem spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas veidiem ir sniegta II pielikumā.

3. Pušu konference, ņemot vērā Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komitejas ieteikumus, pēc vajadzības periodiski pārskata, novērtē, tālāk izstrādā un sniedz norādījumus par II pielikumā izklāstīto spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas veidu indikatīvo un neizsmejošo sarakstu, lai atspoguļotu tehnoloģisko attīstību un inovāciju un reaģētu uz mainīgajām valstu, apakšreģionu un reģionu vajadzībām un pielāgotos tām.

45. pants

Uzraudzība un pārskatīšana

1. Saskaņā ar šīs daļas noteikumiem veikto spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu periodiski uzrauga un pārskata.

2. Šā panta 1. punktā minēto uzraudzību un pārskatīšanu veic Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komiteja Pušu konferences pakļautībā, un šo darbību mērķis ir:

a) novērtēt un izskatīt attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, vajadzības un prioritātes attiecībā uz spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu, īpašu uzmanību pievēršot attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, īpašajām prasībām un mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašajiem apstākļiem, saskaņā ar 42. panta 4. punktu;

b) pārskatīt nepieciešamo, sniegto un mobilizēto atbalstu, kā arī trūkumus novērtējumā konstatēto un ar šo nolīgumu saistīto to vajadzību apmierināšanā, kas ir attīstības valstīm, kuras ir šā nolīguma Puses;

c) ar 52. pantu izveidotā finanšu mehānisma ietvaros noteikt un mobilizēt līdzekļus, kas izmantojami, lai attīstītu un īstenotu spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu, arī lai veiktu vajadzību novērtējumus;

d) izmērīt sniegumu, pamatojoties uz kopīgi noteiktiem rādītājiem, un pārskatīt uz rezultātiem balstītas analīzes, arī par šā nolīguma ietvaros veiktās spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas izlaidi, iznākumiem, progresu un iedarbīgumu, kā arī panākumus un problēmas;

e) sniegt ieteikumus par turpmākām darbībām, tajā skaitā par to, kā varētu turpmāk uzlabot spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu, lai attīstības valstis, kas ir šā nolīguma Puses, ņemot vērā mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašos apstākļus, varētu pastiprināti īstenot šo nolīgumu, lai sasniegtu tā mērķus.

3. Lai palīdzētu uzraudzīt un pārskatīt spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu, Puses iesniedz ziņojumus Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komitejai. Šie ziņojumi būtu jā sagatavo tādā formātā un tādos intervālos, kādus nosaka Pušu konference, ņemot vērā Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komitejas ieteikumus. Iesniedzot savus ziņojumus, Puses attiecīgā gadījumā ņem vērā reģionālo un apakšreģionālo struktūru sniegto informāciju par spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu. Pušu iesniegtie ziņojumi, kā arī reģionālo un apakšreģionālo struktūru sniegtā informācija par spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu būtu jā dara pieejami publiski. Pušu konference

nodrošina, ka ziņošanas prasības ir racionālas un nav apgrūtināošas, arī izmaksu un laika ziņā, jo īpaši attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses.

46. pants

Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komiteja

1. Ar šo tiek izveidota Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komiteja.
2. Komitejas sastāvā ir locekļi ar atbilstošu kvalifikāciju un speciālajām zināšanām, lai tie varētu objektīvi darboties nolīguma interesēs, un tos izvirza Puses un ievēlē Pušu konference, ņemot vērā dzimumu līdzsvaru un taisnīgu ģeogrāfisko sadalījumu un paredzot, ka komitejā jābūt pārstāvētām vismazāk attīstītajām valstīm, mazo salu attīstības valstīm un attīstības valstīm, kurām nav izejas uz jūru. Par komitejas pilnvarām un darbības kārtību Pušu konference lemj savā pirmajā sanāksmē.
3. Komiteja iesniedz ziņojumus un ieteikumus, un Pušu konference tos apsver un attiecīgi rīkojas.

VI DAĻA INSTITUCIONĀLĀ KĀRTĪBA

47. pants

Pušu konference

1. Ar šo tiek izveidota Pušu konference.
2. Pirmo Pušu konferences sanākumi Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs sasauc ne vēlāk kā vienu gadu pēc šā nolīguma stāšanās spēkā. Pēc tam Pušu konferences kārtējās sanāksmes notur regulāros intervālos, ko nosaka Pušu konference. Pušu konferences ārkārtas sanāksmes saskaņā ar reglamentu var rīkot arī citā laikā.
3. Pušu konference parasti tiekas sekretariāta mītnē vai Apvienoto Nāciju Organizācijas galvenajā mītnē.
4. Pušu konference savā pirmajā sanāksmē vienprātīgi pieņem Pušu konferences un tās palīgstruktūru reglamentu, finanšu noteikumus, kas reglamentē tās finansēšanu un sekretariāta un jebkuru palīgstruktūru finansēšanu, un pēc tam reglamentu un finanšu noteikumus jebkurai citai palīgstruktūrai, ko tā varētu izveidot. Kamēr Pušu konferences reglaments nav pieņemts, piemēro reglamentu, ko izmanto Starpvaldību konferencei par starptautisku juridiski saistošu instrumentu, kurš saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju izstrādājams attiecībā uz jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.
5. Pušu konference dara visu iespējamo, lai lēmumus un ieteikumus pieņemtu vienprātīgi. Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, ja visi centieni panākt vienprātību ir izsmelti, Pušu konferences lēmumus un ieteikumus par jautājumiem pēc būtības pieņem ar klātesošo un balsojošo Pušu divu trešdaļu balsu vairākumu, bet lēmumus par procedūras jautājumiem pieņem ar klātesošo un balsojošo Pušu balsu vairākumu.
6. Pušu konference pastāvīgi izskata un izvērtē šā nolīguma īstenošanu un šajā nolūkā:

- a) pieņem lēmumus un ieteikumus saistībā ar šā nolīguma īstenošanu;
- b) izskata un veicina ar šā nolīguma īstenošanu saistītas informācijas apmaiņu starp Pusēm;
- c) veicina (arī izveidojot atbilstošus procesus) sadarbību un koordināciju ar attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām, kā arī starp šiem instrumentiem, satvariem un struktūrām nolūkā veicināt to centienu saskanību, kuru mērķis ir saglabāt un ilgtspējīgi izmantot jūras bioloģisko daudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;
- d) izveido tādas palīgstruktūras, kādas uzskata par šā nolīguma īstenošanas atbalstam vajadzīgām;
- e) ar klātesošo un balsojošo Pušu trīs ceturtdaļu balsu vairākumu, ja visi centieni panākt vienprātību ir izsmelti, pieņem budžetu tik bieži un tādām finanšu periodam, kādu Pušu konference noteikusi;
- f) uzņemas citas funkcijas, kas noteiktas šajā nolīgumā vai kas var būt nepieciešamas tā īstenošanai.

7. Pušu konference var nolemt lūgt Starptautiskajam Jūras tiesību tribunālam sniegt konsultatīvu atzinumu par juridisku jautājumu, kas attiecas uz tāda priekšlikuma atbilstību šim nolīgumam, kurš Pušu konferencei iesniegts par jebkuru tās kompetencē esošu jautājumu. Konsultatīvu atzinumu nelūdz par jautājumiem, kas ir citu globālo, reģionālo, apakšreģionālo vai nozarisko struktūru kompetencē, un par jautājumiem, ar kuriem vienlaikus neizbēgami jāizskata strīds par suverenitāti vai citām tiesībām uz kontinentālo vai salu sauszemes teritoriju vai pretenzijām uz to, vai teritorijas kā valsts jurisdikcijā ietilpstošas teritorijas juridisko statusu. Lūgumā norāda tā juridiskā jautājuma tvērumu, par kuru tiek lūgts konsultatīvais atzinums. Pušu konference var pieprasīt, lai šāds atzinums tiktu sniegts steidzamības kārtā.

8. Pušu konference piecu gadu laikā pēc šā nolīguma stāšanās spēkā un pēc tam tās noteiktos intervālos novērtē un izskata šā nolīguma noteikumu atbilstību un rezultativitāti un vajadzības gadījumā ierosina līdzekļus šo noteikumu īstenošanas stiprināšanai, lai labāk risinātu jautājumus par jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

48. pants **Pārredzamība**

1. Pušu konference veicina lēmumu pieņemšanas procesu un citu saskaņā ar šo nolīgumu veikto darbību pārredzamību.
2. Ja vien Pušu konference nav nolēmusi citādi, visās Pušu konferences un tās palīgstruktūru sanāsmēs saskaņā ar reglamentu var piedalīties novērotāji. Pušu konference publisko un uztur publiski pieejamu savu lēmumu reģistru.
3. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar šā nolīguma noteikumiem Pušu konference veicina šā nolīguma īstenošanas pārredzamību, arī publiski izplatot informāciju un veicinot attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo un nozarisko struktūru, pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu ar relevantām pārmantotām zināšanām, zinātnieku aprindu, pilsoniskās sabiedrības un citu attiecīgo ieinteresēto personu līdzdalību un apspriešanos ar tām.
4. To valstu pārstāvji, kas nav šā nolīguma Puses, attiecīgo globālo, reģionālo, apakšreģionālo un nozarisko struktūru, pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu ar

relevantām pārmantotām zināšanām pārstāvji, zinātnieku aprindas, pilsoniskā sabiedrība un citas attiecīgās ieinteresētās personas, kas ir ieinteresētas jautājumos, kuri ir Pušu konferences kompetencē, var lūgt iespēju piedalīties Pušu konferences un tās palīgstruktūru sanāksmēs novērotāja statusā. Pušu konferences reglamentā paredz šādas līdzdalības kārtību, un tas šajā ziņā nav nepamatoti ierobežojošs. Reglamentā arī paredz, ka šādi pārstāvji var laikus piekļūt visai relevantajai informācijai.

49. pants

Zinātniskā un tehniskā padome

1. Ar šo tiek izveidota Zinātniskā un tehniskā padome.
2. Zinātniskās un tehniskās padomes sastāvā ir locekļi, kas darbojas kā eksperti nolīguma interesēs, tiem ir atbilstoša kvalifikācija, tos izvirza Puses un ievēlē Pušu konference, ņemot vērā vajadzību pēc speciālām daudzdisciplīnu zināšanām, tajā skaitā attiecīgām zinātniskām un tehniskām speciālajām zināšanām un speciālajām zināšanām par relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, un ievērojot dzimumu līdzsvaru un taisnīgu ģeogrāfisko pārstāvību. Zinātniskās un tehniskās padomes pilnvaras un darbības kārtību, arī tās atlases procesu un noteikumus par locekļu pilnvarām, Pušu konference nosaka savā pirmajā sanāksmē.
3. Zinātniskā un tehniskā padome var balstīties uz atbilstošām konsultācijām, ko snieguši attiecīgie tiesību instrumenti un satvari un attiecīgas globālas, reģionālas, apakšreģionālas un nozariskas struktūras, kā arī vajadzības gadījumā citi zinātnieki un eksperti.
4. Zinātniskā un tehniskā padome Pušu konferences pakļautībā un vadībā, kā arī ņemot vērā šā panta 2. punktā minētās speciālās daudzdisciplīnu zināšanas, sniedz zinātniskas un tehniskas konsultācijas Pušu konferencei, pilda funkcijas, kas tai uzticētas ar šo nolīgumu, un citas funkcijas, ko var noteikt Pušu konference, kā arī sniedz Pušu konferencei ziņojumus par savu darbu.

50. pants

Sekretariāts

1. Ar šo tiek izveidots sekretariāts. Pušu konference savā pirmajā sanāksmē nosaka sekretariāta darbības kārtību, tostarp lemj par tā mītnes vietu.
2. Līdz brīdim, kad sekretariāts sāk pildīt savas funkcijas, šajā nolīgumā paredzētās sekretariāta funkcijas pilda Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs ar Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariāta Juridiskā biroja Okeānu lietu un jūras tiesību nodaļas starpniecību.
3. Sekretariāts un uzņēmējvalsts var noslēgt mītnes nolīgumu. Sekretariātam ir tiesībspēja un rīcībspēja uzņēmējvalsts teritorijā, un uzņēmējvalsts tam piešķir tādas privilēģijas un imunitāti, kādas nepieciešamas tā funkciju izpildei.
4. Sekretariāts:
 - a) sniedz Pušu konferencei un tās palīgstruktūrām administratīvu un loģistikas atbalstu šā nolīguma īstenošanas nolūkiem;
 - b) organizē un apkalpo Pušu konferences sanāksmes un jebkādu tādu citu struktūru sanāksmes, ko var izveidot saskaņā ar šo nolīgumu vai ko var izveidot Pušu konference;

c) laikus izplata informāciju, kas saistīta ar šā nolīguma īstenošanu, tajā skaitā publisko Pušu konferences lēmumus un nosūta tos visām Pusēm, kā arī attiecīgajiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgajām globālajām, reģionālajām, apakšreģionālajām un nozariskajām struktūrām;

d) pēc vajadzības veicina sadarbību un koordināciju ar citu attiecīgu starptautisko struktūru sekretariātiem un jo īpaši slēdz administratīvas un līgumiskas vienošanās, kas var būt nepieciešamas šim nolūkam un tā funkciju rezultatīvai izpildei, ja to apstiprina Pušu konference;

e) sagatavo ziņojumus par savu funkciju izpildi saskaņā ar šo nolīgumu un iesniedz tos Pušu konferencei;

f) sniedz palīdzību šā nolīguma īstenošanā un pilda citas funkcijas, ko var noteikt Pušu konference vai kas tam uzticētas saskaņā ar šo nolīgumu.

51. pants

Koordinācijas mehānisms

1. Ar šo tiek izveidots koordinācijas mehānisms.

2. Koordinācijas mehānismu galvenokārt veido atvērta piekļuves platforma. Konkrētu kārtību, kādā darbojas koordinācijas mehānisms, nosaka Pušu konference.

3. Koordinācijas mehānisms:

a) darbojas kā centralizēta platforma, ar kuras starpniecību Puses var piekļūt informācijai par darbībām, kas tiek veiktas saskaņā ar šā nolīguma noteikumiem, un sniegt un izplatīt minēto informāciju, tajā skaitā informāciju, kas attiecas uz:

i) jūras ģenētiskajiem resursiem teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, kā noteikts šā nolīguma II daļā;

ii) teritorijai specifisku pārvaldības rīku, arī aizsargājamo jūras teritoriju, izveidi un īstenošanu;

iii) ietekmes uz vidi novērtējumiem;

iv) spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas pieprasījumiem un iespējām, arī pētnieciskas kopdarbības un apmācības iespējām, informāciju par tādās tehnoloģiskās informācijas un tādu datu avotiem un pieejamību, kas saistīti ar jūras tehnoloģiju nodošanu, un iespējām atviegloti piekļūt jūras tehnoloģijām, un finansējuma pieejamību;

b) veicina spēju veidošanas vajadzību saskaņošanu ar pieejamo atbalstu un jūras tehnoloģiju nodošanas pakalpojumu sniedzējiem, tajā skaitā valstiskiem, nevalstiskiem vai privātiem subjektiem, kas ir ieinteresēti kā līdzekļu devēji piedalīties jūras tehnoloģiju nodošanā, un atvieglo piekļuvi ar to saistītai zinātnībai un speciālajām zināšanām;

c) nodrošina saiknes ar attiecīgiem globāliem, reģionāliem, apakšreģionāliem, nacionāliem un nozariskiem koordinācijas mehānismiem un citām gēnu bankām, repozitorijiem un datubāzēm, tajā skaitā tiem, kas attiecas uz relevantām pirmiedzīvotāju tautu un vietējo kopienu pārmantotām zināšanām, un, ja iespējams, veicina saiknes ar publiski pieejamām privātām un nevalstiskām informācijas apmaiņas platformām;

d) veidojot reģionālus un apakšreģionālus mehānismus globālā mehānisma ietvaros, attiecīgā gadījumā balstās uz globālām, reģionālām un apakšreģionālām koordinācijas iestādēm;

e) veicina labāku pārredzamību, arī sagādājot Pusēm un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām iespēju kopīgot vides bāzlīnijas datus un informāciju par jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;

f) atvieglo starptautisko sadarbību un kopdarbību, arī zinātnisko un tehnisko sadarbību un kopdarbību;

g) pilda citas funkcijas, ko var noteikt Pušu konference vai kas tam uzticētas saskaņā ar šo nolīgumu.

4. Koordinācijas mehānismu pārvalda sekretariāts, neskarot iespējamo sadarbību ar citiem attiecīgiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgām globālām, reģionālām, apakšreģionālām un nozariskām struktūrām, ko noteikusi Pušu konference, ieskaitot sadarbību ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Starpvaldību okeanogrāfijas komisiju, Starptautisko Jūras dzīļu pārvaldi, Starptautisko Jūrniecības organizāciju un Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizāciju.

5. Pārvaldot koordinācijas mehānismu, pilnībā atzīst attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, īpašās prasības, kā arī mazo salu attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, īpašos apstākļus, un atvieglo to piekļuvi mehānismam, lai šīs valstis varētu to izmantot bez pārmērīgiem šķēršļiem vai administratīvā sloga. Iekļauj informāciju par pasākumiem, kas veicina informācijas kopīgošanu, izpratnes veidošanu un informācijas izplatīšanu šajās valstīs un ar tām un kas nodrošina īpašas programmas šīm valstīm.

6. Tiek ievērota saskaņā ar šo nolīgumu sniegtās informācijas konfidencialitāte un ar to saistītās tiesības. Nekas šajā nolīgumā nav interpretējams kā prasība kopīgot informāciju, ko pret izpaušanu aizsargā Puses valsts tiesību akti vai citi piemērojami tiesību akti.

VII DAĻA FINANŠU RESURSI UN MEHĀNISMS

52. pants Finansējums

1. Ikvienu Puse savu iespēju robežās nodrošina resursus šā nolīguma mērķu sasniegšanai paredzētajām darbībām, ņemot vērā savu valsts politikas, prioritātes, plānus un programmas.

2. Institūcijas, kas izveidotas saskaņā ar šo nolīgumu, finansē no Pusēm aplēstajām iemaksām.

3. Ar šo izveido mehānismu atbilstošu, piekļūstamu, jaunu, papildu un paredzamu finanšu resursu nodrošināšanai saskaņā ar šo nolīgumu. Mehānisms palīdz attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, īstenot šo nolīgumu, arī ar finansējumu, kura mērķis ir atbalstīt spēju veidošanu un jūras tehnoloģiju nodošanu, un pilda citas šajā pantā noteiktās funkcijas jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai.

4. Mehānismā ietilpst:

a) Pušu konferences izveidots brīvprātīgs trasta fonds, kura mērķis ir atvieglot attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, jo īpaši vismazāk attīstīto valstu, attīstības valstu, kurām nav izejas uz jūru, un mazo salu attīstības valstu, pārstāvju piedalīšanos saskaņā ar šo nolīgumu izveidoto struktūru sanāksmēs;

b) īpašs fonds, ko finansē no šādiem avotiem:

i) ikgadējas iemaksas saskaņā ar 14. panta 6. punktu,

ii) maksājumi saskaņā ar 14. panta 7. punktu,

iii) papildu iemaksas, ko veic Puses un privāti subjekti, kuri vēlas sniegt finanšu resursus, lai atbalstītu jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;

c) Pasaules Vides fonda Trasta fonds.

5. Pušu konference var apsvērt iespēju kā daļu no finanšu mehānisma izveidot papildu fondus, no kuriem finansē jūras bioloģiskās daudzveidības atjaunošanu un ekoloģisko atjaunošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, lai atbalstītu jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.

6. Īpašo fondu un Pasaules Vides fonda Trasta fondu izmanto, lai:

a) finansētu spēju veidošanas projektus saskaņā ar šo nolīgumu, to vidū rezultatīvus projektus saistībā ar jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī darbības un programmas, arī apmācību, saistībā ar jūras tehnoloģiju nodošanu;

b) palīdzētu attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, īstenojot šo nolīgumu;

c) atbalstītu saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas programmas, ko īsteno pirmiedzīvotāju tautas un vietējās kopienas kā pārmantoto zināšanu glabātājas;

d) atbalstītu sabiedriskās apspriešanas nacionālā, apakšreģionālā un reģionālā līmenī;

e) finansētu citu darbību veikšanu, par ko lemj Pušu konference.

7. Finanšu mehānismam būtu jātiecas novērst dublēšanos un veicināt papildināmību un saskaņotību mehānisma līdzekļu izmantošanā.

8. Šā nolīguma īstenošanas atbalstam mobilizētie finanšu resursi var ietvert finansējumu, ko nodrošina gan valsts, gan starptautiski publiskie un privātie avoti, cita starpā valstu iemaksas, starptautiskās finanšu iestādes, globālu un reģionālu instrumentu ietvaros pastāvošie finansēšanas mehānismi, līdzekļu devēju aģentūras, starpvaldību organizācijas, nevalstiskās organizācijas un fiziskas un juridiskas personas, kā arī publiskā un privātā sektora partnerības.

9. Šā nolīguma vajadzībām mehānisms darbojas Pušu konferences vadībā un vajadzības gadījumā tās pakļautībā un ir atbildīgs tās priekšā. Pušu konference sniedz norādījumus par vispārējām stratēģijām, politikām, programmu prioritātēm un atbilstības kritērijiem, kas attiecas uz piekļuvi finanšu resursiem un to izmantošanu.

10. Pušu konference un Pasaules Vides fonds pirmajā Pušu konferences sanāksmē vienojas par iepriekšējo punktu īstenošanas kārtību.

11. Atzīstot, ka jautājums par jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, jārisina

steidzami, Pušu konference nosaka sākotnējo 2030. gada mērķi Īpašajam fondam paredzēto resursu mobilizācijai no visiem avotiem, cita starpā ņemot vērā Īpašā fonda institucionālo kārtību un informāciju, kas iegūta ar Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas komitejas starpniecību.

12. Tiesības saņemt finansējumu saskaņā ar šo nolīgumu attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, ir atkarīgas no vajadzībām. Finansējumu no Īpašā fonda sadala saskaņā ar godīgas sadales kritērijiem, ņemot vērā to, kāda palīdzība vajadzīga Pusēm ar Īpašām prasībām, jo sevišķi vismazāk attīstītajām valstīm, attīstības valstīm, kurām nav izejas uz jūru, ģeogrāfiski nelabvēlīgā stāvoklī esošām valstīm, mazo salu attīstības valstīm, Āfrikas piekrastes valstīm, arhipelāga valstīm un attīstības valstīm ar vidējiem ienākumiem, kā arī ņemot vērā mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašos apstākļus. Īpašā fonda mērķis ir nodrošināt efektīvu piekļuvi finansējumam, vienkāršojot pieteikšanās un apstiprināšanas procedūras un uzlabojot šādu attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, gatavību izmantot atbalstu.

13. Ņemot vērā spēju ierobežojumus, Puses mudina starptautiskās organizācijas tad, kad tās piešķir attiecīgus līdzekļus un tehnisko palīdzību un izmanto savus specializētos pakalpojumus, lai saglabātu un ilgtspējīgi izmantotu jūras bioloģisko daudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, piešķirt preferenciālu režīmu attīstības valstīm, kas ir šā nolīguma Puses, jo sevišķi vismazāk attīstītajām valstīm, attīstības valstīm, kurām nav izejas uz jūru, un mazo salu attīstības valstīm, un ņemt vērā šo valstu konkrētās vajadzības un īpašās prasības, ņemot vērā arī mazo salu attīstības valstu un vismazāk attīstīto valstu īpašos apstākļus.

14. Pušu konference izveido Finanšu komiteju finanšu resursu jautājumos. Tās sastāvā ir locekļi ar atbilstošu kvalifikāciju un speciālajām zināšanām, ņemot vērā dzimumu līdzsvaru un taisnīgu ģeogrāfisko sadalījumu. Par komitejas pilnvarām un darbības kārtību lemj Pušu konference. Komiteja periodiski ziņo un sniedz ieteikumus par līdzekļu noteikšanu un mobilizēšanu saskaņā ar mehānismu. Tā arī vāc informāciju un ziņo par finansējumu, kas piešķirts saskaņā ar citiem mehānismiem un instrumentiem, kuri tieši vai netieši veicina šā nolīguma mērķu sasniegšanu. Papildus šajā pantā minētajiem apsvērumiem komiteja cita starpā izskata:

- a) Pušu, jo īpaši attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, vajadzību novērtējumu;
- b) līdzekļu pieejamību un savlaicīgu izmaksāšanu;
- c) ar līdzekļu vākšanu un piešķirumiem saistīto lēmumu pieņemšanas un pārvaldības procesu pārredzamību;
- d) saņēmēju attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, pārskatatbildību par līdzekļu izlietojumu, par ko panākta vienošanās.

15. Pušu konference izskata Finanšu komitejas ziņojumus un ieteikumus un attiecīgi rīkojas.

16. Turklāt Pušu konference periodiski izskata finanšu mehānismu, lai novērtētu finanšu resursu pietiekamību, lietderīgumu un pieejamību, arī spēju veidošanai un jūras tehnoloģiju nodošanai, jo īpaši attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, spēju veidošanai un jūras tehnoloģiju nodošanai tām.

VIII DAĻA ĪSTENOŠANA UN ĀTBILSTĪBA

53. pants **Īstenošana**

Puses veic leģislatīvus, administratīvus vai politiskus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šā nolīguma īstenošanu.

54. pants **Īstenošanas uzraudzība**

Katra Puse uzrauga tai šajā nolīgumā paredzēto pienākumu izpildi un Pušu konferences noteiktā formātā un intervālos ziņo konferencei par pasākumiem, ko tā veikusi šā nolīguma īstenošanai.

55. pants **Īstenošanas un atbilstības komiteja**

1. Ar šo izveido Īstenošanas un atbilstības komiteju, kura sekmē un izsver šā nolīguma noteikumu īstenošanu un veicina to ievērošanu. Īstenošanas un atbilstības komitejai ir veicinošs raksturs, tās darbība ir pārredzama, tā nav vērsta uz konfliktiem un sodu piemērošanu.
2. Īstenošanas un atbilstības komitejas sastāvā ir locekļi ar atbilstošu kvalifikāciju un pieredzi, tos izvirza Puses un ievēlē Pušu konference, pienācīgi ņemot vērā dzimumu līdzsvaru un taisnīgu ģeogrāfisko pārstāvību.
3. Īstenošanas un atbilstības komiteja darbojas saskaņā ar kārtību un reglamentu, ko Pušu konference pieņēmusi savā pirmajā sanāksmē. Īstenošanas un atbilstības komiteja cita starpā izskata Īstenošanas un atbilstības jautājumus individuālā un sistēmiskā līmenī, kā arī periodiski ziņo un, ņemot vērā attiecīgās valsts apstākļus, sniedz attiecīgus ieteikumus Pušu konferencei.
4. Īstenošanas un atbilstības komiteja tās darba gaitā var izmantot attiecīgu informāciju no struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar šo nolīgumu, kā arī, ja nepieciešams, no attiecīgiem tiesību instrumentiem un satvariem un attiecīgām globālām, reģionālām, apakšreģionālām un nozariskām struktūrām.

IX DAĻA **STRĪDU IZŠĶIRŠANA**

56. pants **Strīdu izcelšanās nepieļaušana**

Puses sadarbojas, lai nepieļautu strīdu izcelšanos.

57. pants **Pienākums izšķirt strīdus mierīgā ceļā**

Pusēm ir pienākums izšķirt savstarpējos strīdus par šā nolīguma interpretāciju vai piemērošanu sarunu, izmeklēšanas, mediācijas, samierināšanas, šķīrējtiesas vai tiesas ceļā vai izmantojot reģionālās aģentūras vai mehānismus vai citus pašu izvēlētos mierīgas strīdu izšķiršanas līdzekļus.

58. pants

Strīdu izšķiršana ar Pušu izvēlētiem mierīgas strīdu izšķiršanas līdzekļiem

Nekas šajā daļā neierobežo jebkuru šā nolīguma Pušu tiesības jebkurā laikā vienoties izšķirt savstarpēju strīdu par šā nolīguma interpretāciju vai piemērošanu ar jebkādiem pašu izvēlētiem mierīgas strīdu izšķiršanas līdzekļiem.

59. pants

Tehniska rakstura strīdi

Ja strīds attiecas uz tehniska rakstura jautājumu, attiecīgās Puses var to nodot izskatīšanai pašu izveidotai *ad hoc* ekspertu grupai. Ekspertu grupa apspriežas ar attiecīgajām Pusēm un cenšas ātri izšķirt strīdu, neizmantojot saistošas strīdu izšķiršanas procedūras, kas noteiktas šā nolīguma 60. pantā.

60. pants

Strīdu izšķiršanas procedūras

1. Strīdus par šā nolīguma interpretāciju vai piemērošanu izšķir saskaņā ar konvencijas XV daļā paredzētajiem strīdu izšķiršanas noteikumiem.
2. Lai izšķirtu strīdus, kuros iesaistīta kāda šā nolīguma Puse, kas nav konvencijas puse, piemēro konvencijas XV daļas un V, VI, VII un VIII pielikuma noteikumus.
3. Visas procedūras, ko saskaņā ar konvencijas 287. pantu pieņēmusi šā nolīguma Puse, kas ir arī konvencijas puse, piemēro strīdu izšķiršanai saskaņā ar šo daļu, ja vien attiecīgā Puse, parakstot, ratificējot, apstiprinot vai pieņemot šo nolīgumu vai tam pievienojoties, vai jebkurā laikā pēc tam strīdu izšķiršanai, kas veicama saskaņā ar šo daļu, nav pieņēmusi citu procedūru saskaņā ar konvencijas 287. pantu.
4. Visas deklarācijas, kuras saskaņā ar konvencijas 298. pantu sniegusi šā nolīguma Puse, kas ir arī konvencijas puse, piemēro strīdu izšķiršanai saskaņā ar šo daļu, ja vien attiecīgā Puse, parakstot, ratificējot, apstiprinot vai pieņemot šo nolīgumu vai tam pievienojoties, vai jebkurā laikā pēc tam attiecībā uz strīdu izšķiršanu, kas veicama saskaņā ar šo daļu, nav sniegusi citu deklarāciju saskaņā ar konvencijas 298. pantu.
5. Saskaņā ar šā panta 2. punktu šā nolīguma Puse, kas nav konvencijas puse, parakstot, ratificējot, apstiprinot vai pieņemot šo nolīgumu vai tam pievienojoties, vai jebkurā laikā pēc tam var, iesniedzot deponitārijam rakstisku deklarāciju, brīvi izvēlēties vienu vai vairākus no šādiem strīdu izšķiršanas līdzekļiem, ar ko izšķirt strīdus par šā nolīguma interpretāciju vai piemērošanu:
 - a) Starptautiskais Jūras tiesību tribunāls;
 - b) Starptautiskā Tiesa;
 - c) VII pielikumā minētā šķīrējtiesa;
 - d) VIII pielikumā minētā speciālā šķīrējtiesa vienai vai vairākām minētajā pielikumā norādītajām strīdu kategorijām.
6. Uzskata, ka šā nolīguma Puse, kas nav konvencijas puse un kas nav sniegusi deklarāciju, ir pieņēmusi 5. punkta c) apakšpunktā minēto iespēju. Ja strīdā iesaistītās Puses ir pieņēmušas vienu un to pašu strīdu izšķiršanas procedūru, strīdu

var izskatīt tikai saskaņā ar attiecīgo procedūru, ja vien Puses nevienojas citādi. Ja strīdā iesaistītās Puses nav pieņēmušas vienu un to pašu strīdu izšķiršanas procedūru, strīdu var izskatīt tikai konvencijas VII pielikumā minētajā šķīrējtiesā, ja vien Puses nevienojas citādi. Deklarācijām, kas sniegtas saskaņā ar šā panta 5. punktu, piemēro konvencijas 287. panta 6.–8. punktu.

7. Šā nolīguma Puse, kas nav konvencijas puse, parakstot, ratificējot, apstiprinot vai pieņemot šo nolīgumu vai tam pievienojoties, vai jebkurā laikā pēc tam, neskarot no šīs daļas izrietošos pienākumus, var rakstiski deklarēt, ka tā attiecībā uz strīdu izšķiršanu saskaņā ar šo daļu nepieņem vienu vai vairākas no konvencijas XV daļas 2. iedaļā paredzētajām procedūrām attiecībā uz vienu vai vairākām strīdu kategorijām, kas noteiktas konvencijas 298. pantā. Šādai deklarācijai piemēro konvencijas 298. pantu.

8. Šā panta noteikumi neskar strīdu izšķiršanas procedūras, kurām Puses ir piekritušas kā attiecīgā tiesību instrumenta vai satvara dalībnieces vai kā attiecīgās globālās, reģionālās, apakšreģionālās vai nozariskās struktūras dalībnieces attiecībā uz šādu instrumentu un satvaru interpretāciju vai piemērošanu.

9. Nekas šajā nolīgumā nav interpretējams kā tāds, kas piešķir jurisdikciju kādai tiesai vai tribunālam jebkurā strīdā, kurš neizbēgami ietver kādas teritorijas kā valsts jurisdikcijā ietilpstošas teritorijas juridiskā statusa vienlaicīgu izskatīšanu vai ir ar to saistīts, kā arī jebkurā strīdā par suverenitāti vai citām tiesībām attiecībā uz kontinentālu vai salu sauszemes teritoriju vai kādas šā nolīguma Puses pretenzijām uz to, ar noteikumu, ka nekas šajā punktā nav interpretējams kā tāds, kas ierobežo tiesas vai tribunāla jurisdikciju, kura tam noteikta konvencijas XV daļas 2. nodaļā.

10. Lai kļiedētu šaubas: neko šajā nolīgumā nevar izmantot par pamatu, lai izvirzītu vai noliegtu jebkādas pretenzijas uz suverenitāti, suverēnajām tiesībām vai jurisdikciju pār sauszemes vai jūras teritorijām, arī attiecībā uz jebkādiem ar tām saistītiem strīdiem.

61. pants Pagaidu vienošanās

Kamēr saskaņā ar šo daļu norisinās strīda izšķiršana, strīdā iesaistītās Puses dara visu iespējamo, lai noslēgtu praktiska rakstura pagaidu vienošanās.

X DAĻA VALSTIS UN ORGANIZĀCIJAS, KAS NAV ŠĀ NOLĪGUMA PUSES

62. pants Valstis un organizācijas, kas nav šā nolīguma Puses

Puses mudina valstis un organizācijas, kas nav šā nolīguma Puses, kļūt par tā Pusēm un pieņemt ar tā noteikumiem saskanīgus normatīvos aktus.

XI DAĻA GODPRĀTĪBA UN TIESĪBU LAUNPRĀTĪGA IZMANTOŠANA

63. pants

Godprātība un tiesību ļaunprātīga izmantošana

Puses savus pienākumus, ko tās uzņēmušās saskaņā ar šo nolīgumu, pilda godprātīgi un izmanto tajā atzītās tiesības tādā veidā, kas nav uzskatāms par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu.

XII DAĻA

NOBEIGUMA NŪTEIKUMI

64. pants

Balsstiesības

1. Katrai šā nolīguma Pusei ir viena balss, izņemot gadījumu, kas paredzēts šā panta 2. punktā.
2. Ikviena reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, kas ir šā nolīguma Puse, izmanto tiesības par savā kompetencē esošajiem jautājumiem balsot ar tik balsīm, cik ir tās dalībvalstu, kuras ir šā nolīguma Puses. Šāda organizācija neizmanto savas balsstiesības tad, ja kāda tās dalībvalsts pati izmanto savas balsstiesības, un otrādi.

65. pants

Parakstīšana

Šo nolīgumu var parakstīt visas valstis un reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas no 2023.gada 20.septembra, un tas paliek atvērts parakstīšanai Apvienoto Nāciju Organizācijas galvenajā mītnē Ņujorkā līdz 2025.gada 20.septembrim.

66. pants

Ratifikācija, apstiprināšana, pieņemšana un pievienošanās

Valstis un reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas šo nolīgumu ratificē, apstiprina vai pieņem. Valstis un reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas var tam pievienoties no nākamās dienas pēc dienas, kurā slēgta nolīguma parakstīšana. Ratifikācijas, apstiprināšanas, pieņemšanas un pievienošanās dokumentus deponē Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.

67. pants

Reģionālo ekonomiskās integrācijas organizāciju un to dalībvalstu kompetences sadalījums attiecībā uz šā nolīguma reglamentētajiem jautājumiem

1. Ja par šā nolīguma Pusi kļūst kāda reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, bet neviena minētās organizācijas dalībvalsts nav nolīguma Puse, attiecīgajai organizācijai ir saistoši visi pienākumi, ko uzliek šis nolīgums. Ja viena vai vairākas šādas organizācijas dalībvalstis ir šā nolīguma Puses, attiecīgā organizācija un tās dalībvalstis lemj par savu attiecīgo atbildību par šajā nolīgumā paredzēto pienākumu izpildi. Šādos gadījumos šī organizācija un tās dalībvalstis nav tiesīgas šajā nolīgumā paredzētās tiesības izmantot vienlaikus.

2. Reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija savā ratifikācijas, apstiprināšanas, pieņemšanas vai pievienošanās dokumentā deklarē, kādā mērā tās kompetencē ir jautājumi, kurus reglamentē šis nolīgums. Ikviens šāda organizācija arī informē deponētāru par jebkādam būtiskām izmaiņām tās kompetences apmērā, bet tas savukārt par to informē Puses.

68. pants

Stāšanās spēkā

1. Šis nolīgums stājas spēkā 120 dienas pēc tam, kad deponēts sešdesmitais ratifikācijas, apstiprināšanas, pieņemšanas vai pievienošanās dokuments.

2. Attiecībā uz katru valsti vai reģionālo ekonomiskās integrācijas organizāciju, kas ratificē, apstiprina vai pieņem šo nolīgumu vai pievienojas nolīgumam pēc tam, kad deponēts sešdesmitais ratifikācijas, apstiprināšanas, pieņemšanas vai pievienošanās dokuments, šis nolīgums stājas spēkā trīsdesmitajā dienā pēc tās ratifikācijas, apstiprināšanas, pieņemšanas vai pievienošanās dokumenta deponēšanas, ievērojot šā panta 1. punktu.

3. Šā panta 1. un 2. punkta kontekstā dokumentus, kurus deponē kāda reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, neskaita papildus attiecīgās organizācijas dalībvalstu deponētajiem dokumentiem.

69. pants

Provizoriska piemērošana

1. Šo nolīgumu var provizoriski piemērot valsts vai reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, kas piekrīt tā provizoriskai piemērošanai, par to rakstveidā paziņojot deponētārijam reizē ar ratifikācijas, apstiprināšanas, pieņemšanas vai pievienošanās dokumenta parakstīšanu vai deponēšanu. Šāda provizoriska piemērošana stājas spēkā dienā, kad deponētārijs saņēmis minēto paziņojumu.

2. Valsts vai reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija pārtrauc provizorisko piemērošanu tad, kad šis nolīgums attiecībā uz minēto valsti vai reģionālo ekonomiskās integrācijas organizāciju stājas spēkā, vai arī tad, kad minētā valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija deponētājam rakstveidā paziņo par nodomu izbeigt nolīguma provizorisko piemērošanu.

70. pants Atrunas un izņēmumi

Attiecībā uz šo nolīgumu nevar izdarīt nekādas atrunas vai izņēmumus, ja vienas nav skaidri atļauts citos šā nolīguma pantos.

71. pants Deklarācijas un paziņojumi

Šā nolīguma 70. pants neliedz valstij vai reģionālai ekonomiskās integrācijas organizācijai, parakstot, ratificējot, apstiprinot vai pieņemot šo nolīgumu vai pievienojoties tam, sniegt deklarācijas vai paziņojumus, neatkarīgi no to formulējuma vai nosaukuma, ar mērķi cita starpā saskaņot savus normatīvos aktus ar šā nolīguma noteikumiem, ja šādu deklarāciju vai paziņojumu nolūks nav likvidēt vai mainīt šā nolīguma noteikumu piemērošanas juridiskās sekas attiecībā uz minēto valsti vai reģionālo ekonomiskās integrācijas organizāciju.

72. pants Grozīšana

1. Puse, nosūtot rakstisku paziņojumu sekretariātam, var ierosināt šā nolīguma grozījumus. Sekretariāts šādu paziņojumu pārsūta visām Pusēm. Ja sešu mēnešu laikā no paziņojuma pārsūtīšanas dienas vismaz puse no Pusēm sniedz pozitīvu atbildi uz pieprasījumu, ierosināto grozījumu izskata nākamajā Pušu konferences sanāksmē.

2. Šā nolīguma grozījumus, kas pieņemti saskaņā ar 47. pantu, deponētāji nodod visām Pusēm, lai tās tos ratificētu, apstiprinātu vai pieņemtu.

3. Šā nolīguma grozījumi stājas spēkā attiecībā uz Pusēm, kas tos ratificējušas, apstiprinājušas vai pieņēmušas, trīsdesmitajā dienā pēc tam, kad ratifikācijas, apstiprināšanas vai pieņemšanas dokumentus deponējušas divas trešdaļas no šā nolīguma Pušu skaita, kāds bija grozījuma pieņemšanas brīdī. Pēc tam attiecībā uz katru Pusi, kas deponē savu grozījuma ratifikācijas, apstiprināšanas vai pieņemšanas dokumentu pēc tam, kad deponēts vajadzīgais skaits šādu dokumentu, grozījums stājas spēkā trīsdesmitajā dienā pēc tās ratifikācijas, apstiprināšanas vai pieņemšanas dokumenta deponēšanas.

4. Grozījuma pieņemšanas laikā var paredzēt — lai tas stātos spēkā, ir vajadzīgs mazāks vai lielāks ratifikācijas, apstiprināšanas vai pieņemšanas dokumentu skaits, nekā noteikts šajā pantā.

5. Šā panta 3. un 4. punkta kontekstā dokumentus, kurus deponē kāda reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, neskaita papildus attiecīgās organizācijas dalībvalstu deponētajiem dokumentiem.

6. Ja vien valsts vai reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, kas par šā nolīguma Pusi kļūst pēc tam, kad stājušies spēkā grozījumi saskaņā ar šā panta

3. punktu, nav izteikusi citu nodomu, šī valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija:

- a) tiek uzskatīta par grozītā nolīguma Pusi;
- b) tiek uzskatīta par negrozītā nolīguma Pusi attiecībā uz šā nolīguma Pusēm, kurām konkrētais grozījums nav saistošs.

73. pants Denonsēšana

1. Puse ar rakstisku paziņojumu Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretāram var denonsēt šo nolīgumu un var norādīt šādas rīcības iemeslus. Iemeslu nenorādīšana neietekmē denonsēšanas spēkā esību. Denonsēšana stājas spēkā vienu gadu pēc paziņojuma saņemšanas dienas, ja vien paziņojumā nav noteikts vēlāks datums.

2. Denonsēšana nekādā veidā neskar Puses pienākumu pildīt šajā nolīgumā ietvertās saistības, ko starptautisko tiesību normas tai uzliek neatkarīgi no šā nolīguma.

74. pants Pielikumi

1. Pielikumi ir šā nolīguma neatņemama sastāvdaļa, un, ja vien skaidri nav norādīts citādi, atsauce uz šo nolīgumu vai kādu tā daļu ir arī atsauce uz attiecīgajiem pielikumiem.

2. Šā nolīguma 72. panta noteikumi par šā nolīguma grozīšanu attiecas arī uz nolīguma jauna pielikuma ierosināšanu, pieņemšanu un stāšanos spēkā.

3. Jebkura Puse var ierosināt grozījumu jebkurā šā nolīguma pielikumā, un to nodod izskatīšanai nākamajā Pušu konferences sanāksmē. Pielikumus var grozīt Pušu konference. Neatkarīgi no 72. panta noteikumiem attiecībā uz šā nolīguma pielikumu grozījumiem piemēro šādus noteikumus:

a) ierosinātā grozījuma tekstu iesniedz sekretariātam ne vēlāk kā 150 dienas pirms sanāksmes. Sekretariāts pēc ierosinātā grozījuma teksta saņemšanas nosūta to Pusēm. Sekretariāts vajadzības gadījumā apspriežas ar attiecīgajām palīgstrukturām un ne vēlāk kā 30 dienas pirms sanāksmes paziņo visām Pusēm visas atbildes;

b) sanāksmē pieņemtie grozījumi stājas spēkā 180 dienas pēc šīs sanāksmes beigām un attiecas uz visām Pusēm, izņemot tās, kuras izsaka iebildumu saskaņā ar šā panta 4. punktu.

4. Šā panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajā 180 dienu laikposmā jebkura Puse, rakstiski par to paziņojot depozitārijam, var izteikt iebildumu pret attiecīgo grozījumu. Šādu iebildumu jebkurā laikā var atsaukt, par to rakstiski paziņojot depozitārijam, un pēc tam pielikuma grozījums attiecībā uz šo Pusi stājas spēkā trīsdesmitajā dienā pēc iebilduma atsaukšanas dienas.

75. pants
Depozitārijs

Šā nolīguma un tā grozījumu un pārskatīto redakciju depozitārijs ir Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsēkretārs.

76. pants
Autentiskie teksti

Šā nolīguma teksts angļu, arābu, franču, krievu, ķīniešu un spāņu valodā ir vienlīdz autentisks.

I PIELIKUMS

Indikatīvi teritoriju noteikšanas kritēriji

- a) Unikalitāte.
- b) Retums.
- c) Īpaša nozīme sugu dzīves cikla posmiem.
- d) Teritorijā sastopamo sugu īpašā nozīme.
- e) Nozīme izzūdošām, apdraudētām vai sarūkošām sugām vai dzīvotnēm.
- f) Neaizsargātība, tajā skaitā pret klimata pārmaiņām un okeānu paskābināšanos.
- g) Trauslums.
- h) Jutīgums.
- i) Bioloģiskā daudzveidība un produktivitāte.
- j) Reprezentativitāte.
- k) Atkarība.
- l) Neskartā daba.
- m) Ekoloģiskā savienotība.
- n) Svarīgi teritorijā noritoši ekoloģiskie procesi.
- o) Ekonomiskie un sociālie faktori.
- p) Kultūras faktori.
- q) Kumulatīvā un pārrobežu ietekme.
- r) Lēna atkopšanās un izturētspējas veidošanās.
- s) Pietiekamība un dzīvotspēja.
- t) Elementu atkārtošanās.
- u) Atjaunošanās ilgtspēja.
- v) Saglabāšanas un pārvaldības pasākumu esība.

II PIELIKUMS

Spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas veidi

Saskaņā ar šo nolīgumu spēju veidošanas un jūras tehnoloģiju nodošanas iniciatīvas cita starpā var ietvert:

a) attiecīgo datu, informācijas, zināšanu un pētījumu kopīgošanu lietotājam draudzīgos formātos, tajā skaitā:

- i) jūras zinātnisko un tehnoloģisko zināšanu kopīgošanu;
- ii) apmaiņšanos ar informāciju par jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;
- iii) pētniecības un izstrādes rezultātu kopīgošanu;

b) informācijas izplatīšanu un izpratnes veicināšanu, tajā skaitā attiecībā uz:

- i) jūras zinātnisko pētniecību, jūras zinātnēm un ar tām saistītajām jūras operācijām un pakalpojumiem;
- ii) vidisku un bioloģisku informāciju, kura savākta, veicot pētījumus teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas;
- iii) relevantām pārmantotām zināšanām, kas sniegtas saskaņā ar šo zināšanu glabātāju brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu;

iv) okeāna stresoriem, kuri ietekmē jūras biodaudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, tajā skaitā klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi, piemēram, sasilšanu un okeāna atskābekļošanu, kā arī okeānu paskābināšanos;

v) tādiem pasākumiem kā teritorijai specifiski pārvaldības rīki, arī aizsargājamās jūras teritorijas;

vi) ietekmes uz vidi novērtējumiem;

c) relevantas infrastruktūras, arī aprīkojuma, attīstīšanu un stiprināšanu, piemēram:

- i) nepieciešamās infrastruktūras attīstīšanu un izveidi;
- ii) tehnoloģiju, arī ar paraugu ņemšanu un metodiku saistīta aprīkojuma, nodrošināšanu (piemēram, ūdens, ģeoloģisko, bioloģisko vai ķīmisko paraugu ņemšanai);
- iii) tāda aprīkojuma iegādi, kas vajadzīgs, lai atbalstītu un turpmāk attīstītu pētniecības un izstrādes spējas, arī datu pārvaldības jomā, saistībā ar darbībām, kuras attiecas uz jūras ģenētiskajiem resursiem un digitālo sekvenču informāciju par jūras ģenētiskajiem resursiem ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, tādiem pasākumiem kā teritorijai specifiski pārvaldības rīki, arī aizsargājamās jūras teritorijas, kā arī ietekmes uz vidi novērtējumu veikšanu;

d) institucionālās spējas un valsts tiesiskā regulējuma vai regulatīvo mehānismu attīstīšanu un stiprināšanu, tajā skaitā:

- i) pārvaldības, politikas un juridiskos satvarus un mehānismus;
- ii) palīdzību valsts leģislatīvus, administratīvus vai politiskus pasākumu, tajā skaitā saistīto regulatīvo, zinātnisko un tehnisko prasību, izstrādē,

- īstenošanā un izpildes panākšanā nacionālā, apakšreģionālā vai reģionālā līmenī;
- iii) tehnisko atbalstu šā nolīguma noteikumu īstenošanā, tajā skaitā datu uzraudzībā un ziņošanā;
 - iv) spēju informāciju un datus iestrādāt rezultatīvās un efektīvās politikās; šo spēju nodrošina, cita starpā veicinot piekļuvi zināšanām, kas nepieciešamas, lai sniegtu informāciju lēmumu pieņēmējiem attīstības valstīs, kuras ir šā nolīguma Puses, un minēto zināšanu iegūšanu;
 - v) attiecīgo valsts un reģionālo organizāciju un iestāžu institucionālo spēju izveidi vai stiprināšanu;
 - vi) valsts un reģionālo zinātnisko centru izveidi, arī šādu centru kā datu repozitoriju izveidi;
 - vii) reģionālo izcilības centru izveidi;
 - viii) prasmju pilnveides reģionālo centru izveidi;
 - ix) reģionālo iestāžu sadarbības saišu paplašināšanu, piemēram, ziemeļu–dienvidu un dienvidu–dienvidu sadarbības paplašināšanu un reģionālu jūras organizāciju un reģionālu zvejniecības pārvaldības organizāciju sadarbības paplašināšanu;
- e) cilvēkresursu un finanšu pārvaldības resursu spēju un tehnisko zināšanu attīstīšanu un stiprināšanu, izmantojot apmaiņu, pētniecisko kopdarbību, tehnisko atbalstu, izglītību un apmācību, kā arī jūras tehnoloģiju nodošanu, piemēram:
- i) kopdarbību un sadarbību jūras zinātnes jomā, kas cita starpā ietver datu vākšanu, tehnisko apmaiņu, zinātniskās pētniecības projektus un programmas, kā arī kopīgu zinātniskās pētniecības projektu izstrādi sadarbībā ar attīstības valstu iestādēm;
 - ii) izglītību un apmācību šādās jomās:
 - a) dabaszinātnes un sociālās zinātnes — gan fundamentālās, gan lietīšķās — nolūkā attīstīt zinātniskās un pētniecības spējas;
 - b) tehnoloģijas, kā arī jūras zinātnes un tehnoloģiju izmantošana nolūkā attīstīt zinātniskās un pētniecības spējas;
 - c) politika un pārvaldība;
 - d) pārmantoto zināšanu nozīme un lietojums;
 - iii) ekspertu, arī pārmantoto zināšanu ekspertu, apmaiņu;
 - iv) finansējuma nodrošināšanu cilvēkresursu un tehnisko speciālo zināšanu attīstībai, tajā skaitā:
 - a) stipendiju vai citu dotāciju piešķiršanu mazo salu attīstības valstu, kas ir šā nolīguma Puses, pārstāvjiem darbsemināros, mācību programmās vai citās attiecīgās programmās, lai attīstītu viņu konkrētās spējas;
 - b) finanšu un tehnisko speciālo zināšanu un resursu nodrošināšanu, jo īpaši mazajām salu attīstības valstīm, saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējumiem;
 - v) apmācītu cilvēkresursu tīklošanās mehānisma izveidošanu;
 - f) rokasgrāmatu, vadlīniju un standartu izstrādi un kopīgošanu, tajā skaitā šādu materiālu izstrādi un kopīgošanu:

- i) kritēriji un atsauces materiāli;
 - ii) tehnoloģiju standarti un noteikumi;
 - iii) rokasgrāmatu un attiecīgās informācijas repozitorijs, lai dalītos ar zināšanām par to, kā veikt ietekmes uz vidi novērtējumus, un šo novērtējumu veikšanas spējām, kā arī gūto pieredzi un paraugpraksi;
 - g) tehnisko, zinātnisko un pētniecības un izstrādes programmu, arī biotehnoloģiskās pētniecības darbību, izstrādi.
-